

Sigtunastiftelsen
Våren 2024

Magasin

*Med hela
vårens
program!*

Vandra i Ingegerds fotspår

KULTUR- OCH BIBLIOTEKSCHEF
ANDERS CLAESSON VISAR VÄGEN

**Vad är det med mannen?
Temahelg med Joachim Berner,
Chapter 2, Maria Friberg och
Gunnar Ardelius.**

**Vi visar Dag Hammarskjölds
egna fotografier. Sigtunabon
Caroline Hammarskjöld
berättar om sin morfars bror.**

**Fira påsken hos oss!
Påskbuffé och kultur-
program med konst
och musik.**

Kära läsare,

Det våras för Sigtunastiftelsen. Här kan du läsa om allt spännande som händer fram till sommaren men också inspireras av vår bagare Kristers goda semla som bygger på husmor Lisa Bibergs gamla recept. Vår kultur- och bibliotekschef Anders tipsar om böcker och berättar om den nya pilgrimsleden för fred Sankta Anna-leden. Många vill vandra och Sigtuna kan bli ett pilgrimscentrum framöver.

”Det finns på Sigtunastiftelsen en oväntad bildningsmöjlighet som bara kan hittas av den som gått vilse i någon av de vindlande korridorerna”, skriver professor Bengt Kristensson Ugglå. I sin essä lyfter han fram den bildningskultur som Sigtunastiftelsen är grundad i. Här är platsen för gränsöverskridande möten. I mötet med den Andre blir jag till.

Just detta att gå vilse var arkitekten John Åkerlunds uttalade syfte när han ritade Sigtunastiftelsen 1915. Det är när man går vilse som man kan upptäcka nya världar och oväntade möten uppstår. Tanken är heller aldrig rätlinjig utan den tar sig lite kringelikrokar. Så är det med kreativitet och skapande.

Sigtunastiftelsens arkitektur vittnar om idén att vara själens plats i den vackra klosterliknande rosenträdgårdens uttryck, men här finns också borgens skydd av humanismen och blicken utåt i utsiktstornets vy där omvärldens tas in från tre väderstreck. Valven är aldrig slutna utan alltid öppna. Stiftelsens väggar och valv andas både stillhet och styrka, både allvar och glädje.

– Helle, jag får så mycket gjort här utan att bli trött, säger den unga mannen och ler när vi möts i korridoren. Författaren

FOTO: MAGNUS ARONSON

”Stiftelsens väggar och valv andas både stillhet och styrka, både allvar och glädje.”

Jonathan Lundberg var på Sigtunastiftelsen för första gången i sitt liv. Han beskriver så bra vad stiftelsen vill vara – platsen för återhämtning där skaparlusten väcks till liv. Här kan vi rikta blicken både inåt och utåt.

Att lyssna inåt för att bli bättre på att förstå utåt vad som händer i världen var diplomaten Dag Hammarskjölds devis. I juni öppnar vi en utställning med Dag Hammarskjölds egna fotografier från sina många resor. Denne toppdiplomat som fick se världens elände valde att med kamerans blick se det sköna i tillvaron. Skönheten och det goda finns också och det ger oss liv och hopp. Läs intervjun med släktingen Caroline Hammarskjöld.

I sitt berömda tal på FN-dagen 1960 lät Dag Hammarskjöld spela Beethovens 9:e symfoni som en tolkning av FN:s uppdrag i världen. Musik är ett gränsöverskridande språk och kan bli en väg från krig till försoning. Eller som biskopen Dom Helder Camara har uttryckt det:

*Fyrhändigt pianostycke.
Jag drömmer om mycket mer:
om en musik för tusen händer,
om en harmoni
där hela världen är med.*

A handwritten signature in black ink that reads "Helle Klein". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal line extending from the end.

HELLE KLEIN | DIREKTOR

INNEHÅLL

- 6 **BILDEN AV HAMMARSKJÖLD**
CAROLINE HAMMARSKJÖLD BERÄTTAR OM SIN MORFARS BROR
- 10 **"OM MAN INTE VET VAR MAN ÄR PÅ VÄG SÅ KOMMER MAN INTE ATT HITTA RÄTT"**
INTERVJU MED PER STARKE OM DAG HAMMARSKJÖLDS SYN PÅ LEDARSKAP
- 12 **NY VANDRINGSLED FÖR FRED**
KULTUR- & BIBLIOTEKSCHEF ANDERS CLAESSON VANDRAR I INGEGERDS FOTSPÅR
- 16 **RECEPT**
LISA BIBERGS SEMLOR
- 18 **LISA NILSSON – KOMPROMISLÖS OCH STÄNDIGT UTFORSKANDE**
LISA NILSSON OCH MATTIAS TORELL GÄSTAR SIGTUNASTIFTELSENS KULTURHELG I APRIL
- 20 **GOD MAN REDER SIG SJÄLV**
INTERVJU MED JOACHIM BERNER OM MANNENS TREDJE ÅLDER
- 24 **"DET KÄNDES SOM ATT VI VAR VID MEDELHAVET"**
CAROLINE OCH VIKTOR LÖFBERG OHLSSON BERÄTTAR OM SITT BRÖLLOP PÅ SIGTUNASTIFTELSEN
- 26 **FOLK ÄR SÅ ELAKA MOT VARANDRA HELT I ONÖDAN**
KRÖNIKA AV JONATHAN LUNDBERG
- 32 **ESSÄ – BENGT KRISTENSSON UGGLA**
SIGTUNA ÄR PLATSEN FÖR DEN LÄNGSTA RESAN EN MÄNNISKA KAN GÖRA – RESAN TILL SIG SJÄLV
- 36 **KALENDARIUM**
HELA VÅRENS PROGRAM

Sigtunastiftelsen Magasin | Våren 2024

Ansvarig utgivare
Helle Klein

Redaktör
Sofia af Geijerstam

Grafisk design
Cecilia Undemark Péterfy

Medverkande i detta nummer
Anders Claesson
Kerstin Dillmar
Sofia af Geijerstam
Lisbeth Gustafsson
Krister Hägglöf
Helle Klein
Bengt Kristensson Ugglå
Jonathan Lundberg

Omslagsbild
Magnus Aronson

Tryckeri
V-TAB
V-Tab är ett Svanemärkt tryckeri i Vimmerby. Licensnummer 3041 0189

Papper
Amber Graphic

Adress
Sigtunastiftelsen
Box 57, 193 22 Sigtuna

Telefon
+46 (0) 8 592 589 00

E-post
info@sigtunastiftelsen.se

Webb
www.sigtunastiftelsen.se

Följ oss gärna i våra sociala kanaler

 Instagram

 Facebook

 LinkedIn

Sigtunastiftelsen
är en Svanenmärkt
anläggning.

NOTISER

Nytt vistelsestipendium för fristadsförfattare

Sigtunastiftelsen har i samverkan med ICORN – International cities of refuge network instiftat ett nytt vistelsestipendium för fristadsförfattare. Stiftelsen delar ut fyra stipendier, som var och ett omfattar en veckas vistelse med helpension. Stipendiet kan sökas av fristadsförfattare och fristadskonstnärer som ingår, eller har ingått i, ICORNs fristadsprogram.

– Som världen ser ut idag är det otroligt viktigt att värna det fria ordet, den fria kulturen, författare och journalister som lever under hot, säger Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein i en kommentar till Uppsala Nya Tidning.

Kriterier för att söka fristadsstipendiet presenteras på www.sigtunastiftelsen.se/stipendier

ICORN

INTERNATIONAL CITIES OF REFUGE NETWORK

Sigtunastiftelsen visar *Make Democracy Great Again* under Almedalsveckan

TV-mannen, journalisten och författaren Jan Schermans dokumentär *Make Democracy Great Again* hade premiär hösten 2023. I dokumentären skildrar han ett samhälle där polariseringen växer

och demokratin sätts på spel. Filmen har visats runt om i landet, bland annat på Sigtunas biograf Gröna Ladan. För er som ännu inte har sett den kommer en ny chans till sommaren. Dokumentären visas från stora scenen under Almedalsveckans invigning den 24 juni. Den 25 juni är Sigtunastiftelsen medarrangör till ett panelsamtal kring filmen med Jan Scherman och Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein som medverkande.

Konferens om Narrativ Medicin i april 2024

Begreppet *Narrativ Medicin* introducerades av läkaren Rita Charon på Columbia University i New York. Utgångspunkten är att konsten öppnar våra sinnen, gör oss nyfika, närvarande och levande också ur ett existentiellt vårdperspektiv. Narrativ Medicin har idag fått stor internationell spridning och är även på frammarsch i den svenska vården. 8–9 april arrangeras en tvådagarskonferens på Sigtunastiftelsen för läkare, sjuksköterskor och andra som arbetar inom vård och omsorg. Medverkande inspiratörer är bland annat Suzanne Osten, regissör och samhällsdebattör, Anna Nordin, skådespelare, Astrid Seeberger, läkare och författare, Bengt Kristensson Ugglå, professor vid Åbo Akademi, Lisbeth Gustafsson, senior konsult och journalist med flera. Konferensen arrangeras i samverkan med Studieförbundet Bilda och Svensk Förening för Narrativ Medicin.

NOTISER

Nytt samarbete med Norske Kirkeakademier

Kulturens och konstens frihet är på olika sätt hotad i vår tid. Det får

också konsekvenser för kyrkan som kulturscen. I ett nytt samarbete mellan Norske Kirkeakademier, Svenska kyrkan och Sigtunastiftelsen arrangeras en nordisk kulturkonferens den 14 – 16 juni där vi samtalar och delar erfarenheter om kulturens roll i kyrkan och kyrkans roll för kulturen. Medverkar gör bland annat Erik Hillestad från Kirkelig kulturverkstad, Amanda Lind, tidigare kulturminister, musikerna Sara Parkman och Tord Gustavsen samt Petra Carlsson Redell, professor i systematisk teologi.

Kyrkans förtroendevalda erbjuder teologisk bildning

Under hösten 2024 anordnar Sigtunastiftelsen och Skao, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, en kurs i teologisk bildning för Svenska kyrkans förtroendevalda. Målgruppen

är kyrkopolitiker som saknar formell teologisk utbildning, men som vill fördjupa sig i folkkyrkoteologi utifrån sin egen bildningsresa. Kursledare är Bengt Kristensson Uggla, författare och professor vid Åbo Akademi och Helle Klein, präst och direktor vid Sigtunastiftelsen. Kursen anordnas på Sigtunastiftelsen 12 – 14 september 2024. Om du vill veta mer är du välkommen att kontakta Helén Andersson.

helen.andersson@skao.se

Åsa och Morgan Fredriksson tillbaka på Sigtunastiftelsen

Åsa och Morgan Fredriksson är välkända profiler för många av Sigtunastiftelsens gäster. Åsa arbetade tidigare som restaurangchef och Morgan som souschef. Efter några år av uppdrag på annat håll är de nu tillbaka på Sigtunastiftelsen med nya erfarenheter i ryggsäcken. Morgan som kökschef och Åsa som Food & Beverage Manager. Varmt välkomna tillbaka!

Stipendiater under 2024

Sigtunastiftelsen delar ut ett flertal vistelsestipendier. I år har vi glädjen att välkomna följande stipendiater till Sigtunastiftelsen:

Poeten Marie Tonkin har tilldelats **Bibelpriset 2023**. Stipendiet delas ut i samverkan med Svenska Bibelsällskapet och ger en veckas vistelse på Sigtunastiftelsen.

Katarina In de Betou och Samuel Sander har tilldelats **Mäster Eckhartsällskapets vistelsestipendium** för teologisk och religionsdialogisk

fördjupning och kontemplativ praxis. Stipendiet ger en veckas vistelse på Sigtunastiftelsen.

Stipendiet i Seglora smedjas anda är ett nytt stipendium för skapande eller planering av verksamhet i skärningspunkten mellan det existentiella, kulturella och samhällliga. I år har tre vistelsestipendier delats ut.

Regissören Ada Berger, skådespelaren Jonas Karlsson och författaren och sociologen Roland Paulsen har tilldelats ett stipendium för arbete med en

kommande pjäs som sätts upp på Dramaten under 2025.

Patrik Sandin, konstnärlig ledare för Ersta Kyrka och Kulturscen, har tilldelats stipendium för utveckling av Ersta Kyrka och Kulturscens musikverksamhet.

Annica Carlsson Bergdahl, Ida Gillner och Gunilla Gyllenspetz har tilldelats stipendium för att arbeta med en kommande scenföreställning utifrån boken *Jag är en människa*.

Årets författarstipendiater meddelas i slutet av januari.

BILDEN AV HAMMARSKJÖLD

CAROLINE HAMMARSKJÖLD BERÄTTAR OM SIN MORFARS BROR

TEXT | LISBETH GUSTAFSSON · FOTO | STEFAN FAGRE

– Dag Hammarskjöld ska inte sitta på piedestal och behandlas som en historisk person i en ouppnåelig position. Han var en känslig människa som brottades med frågor om tvivel och hopplöshet, som vi alla kan känna igen oss i. Det säger Caroline Hammarskjöld som vill lyfta fram sin morfars brors tankar och gärningar för unga människor idag. Han var ju en sårbar, öppen och mänsklig ledare som kan visa vägen till hopp för framtida generationer.

På köksbordet hemma hos Caroline ligger travar av nyutkomna böcker om världsdiplomaten, ämbetsmannen och maktspelaren Dag Hammarskjöld. Om hans höga ideal och insatser under åren som FN:s generalsekreterare från 1953 till det dramatiska dödsfallet i flygkraschen i Kongo 1961. Men här finns också helt andra minnen av hennes morfars lillebror, här hänger tavlor av Dags fotografier från resor i världen och vandringar i fjällen. Ett herbarium med växter han samlat, pressat och katalogiserat under barndomens upptäcktsfärder på Slottsbacken i Uppsala. Personliga brev och minnessaker som förvarats av Dags brorsdotter Marlene, som var Carolines mamma.

Carolines morfar var fem år äldre än Dag och bröderna växte upp tillsammans på Uppsala slott. De var yngst i syskonskaran och båda liknade sin mor Agnes, som var en mjuk, inlyssnande och konstnärlig person. Hon var ensam med barnen långa perioder eftersom fadern Hjalmar hade tunga samhällsuppdrag som landshövding och senare statsminister. Agnes skriver ömsint i ett av sina brev till Hjalmar om likheten mellan barn och växter. Om att vissa plantor klarar sig själva med lite vatten då och då, medan andra ständigt behöver pysslas om. En sådan planta var Dag som stod henne särskilt nära och fick dela många av hennes andliga tankar. I konfirmationsbibeln till sonen har Agnes citerat orden i Uppenbarelseboken: Var trogen intill döden så skall jag ge dig Livets krona.

Storebror Sten blev så småningom konstnär, fotograf och journalist för New York Times. I det privata familjearkivet finns tio resväskor med bevarade brev, foton och teckningar mellan bröderna. Dag tog intryck av sin storebror och blev så småningom gudfar till Stens dotter Marlene. Caroline plockar fram foton

från Dags besök genom åren, hur han kröp under huset och visslade fram katten som gömt sig. Bilder som visar att han, vad som än hände i världen, aldrig försummade sina föräldrar och syskon - eller julklappen till sin guddotter.

Genom stiftelsen *Hammarskjöld Inversio* vill Caroline ge en sannare bild av människan Dag Hammarskjöld. Hon återkommer till hans *Vägmärken*, den efterlämnande poesi- och tankeboken, som visar att han bevarade sin öppenhet och sårbarhet livet igenom. Just detta att han lyssnade inåt för att veta och känna vad som händer i världen är ett intuitivt sätt att vara och verka som Caroline delar och vill förmedla vidare till unga människor idag.

– Han visar vägen till mening i livet, till vårt inre kall, säger hon och citerar ett av hans vägmärken: ▶

Trött och ensam

Trött så sinnet värker.

Nedför hållarna silar smältvattnet.

Fingrarna är stumma, knäna skälver,

Det är nu, nu du inte får släppa.

Andras väg har rastplatser

I solen där de mötas.

Men detta är din väg,

Och det är nu, nu du inte får svika.

Gråt, om du kan,

gråt, men klaga inte.

Vägen valde dig – och du ska tacka.

- Vi kan känna igen oss i hans tvivel och få hjälp i våra egna livsbrottningar. Han säger också: Mät inte bergets höjd förrän du nått toppen. Då ska du se hur lågt det var.

Ett av Carolines projekt är att skapa symboliska meditationsplatser för stillhet och inre lyssnande på olika platser i världen för att göra Dag Hammarskjölds arv tillgängligt för alla människor oavsett trosbekännelse.

I hennes möte med unga människor är världsledarens förstälse för konst, musik och litteratur en viktig del av budskapet. Dag hade en kännedom om människor och deras ursprung som bidrog till hans framgång som diplomat. Ett exempel på kreativitet är att han vid sidan av alla insatser i det som kallats "världens mest omöjliga jobb" gav sig tid att konstnärligt utforma ett meditationsrum mitt i FN-huset i New York. Ett rum för stillhet med ett stort järnmalmsblock från Sverige och - osynligt för ögat – med en massiv betongpelare rakt ned genom husets alla våningar till berggrunden. En livshållning av mittpunkt och förankring som han i invigningstalet 1957 uttryckte med orden: "Inom oss alla finns en kärna av stillhet omgiven av tystnad."

Caroline har också gjort en kortfilm om det berömda talet på FN-dagen 1960 när han lät Beethovens nionde symfoni tolka FN:s uppdrag i världen. Musik som leder oss rakt in i en värld av hårda konflikter och mörka hot – och därifrån vidare till försoning och tro på livet när människor möts i solidaritet och tro. Ett tidlöst musikaliskt credo om vägen från konflikt till försoning som Dag Hammarskjöld uppmanade alla som arbetade inom eler för FN att göra till sitt eget.

På Kungliga biblioteket i Stockholm finns 45 hyllmeter med

material efter Dag Hammarskjöld och däribland 3000 egna fotografier och 22 personliga album med hans favoritfoton. Dag valde alltid att se det vackra, ett av hans foton är en närbild av manliga händer som varsamt håller en blomma. Caroline har ägnat mycket tid åt att identifiera personer, miljöer och motiv för att visa fotografen Dag Hammarskjöld. För honom var kameran ett sätt att lära sig se, att se bilder, ljus och balansen mellan detaljen och helheten. Hans livvakt Bill Ranallo finns ofta med eftersom de ständigt reste ihop. I en paus mellan uppdragen fotar Dag solstrålen som reflekteras i Bills fiskespo vid en strandkant någonstans i världen. En subtil detalj fångad i ögonblicket av en känslig man som vidhöll att "det är bättre att lära sig se själv än att få sin syn bestämd av andras." ●

DAG HAMMARSKJÖLD föddes 1905. Han var FN:s generalsekreterare från 1953 till sin död 1961 och ledamot av Svenska Akademien från 1954. År 1961 erhöi han postumt Nobels fredspris. Hans diktsamling *Vägmärken* som gavs ut 1963 har idag blivit en klassiker och är översatt till flera språk.

Sigtunabon Caroline Hammarskjöld är grundare av Hammarskjöld Inversio. Hon är brorsbarnbarn till Dag Hammarskjöld och den som förvaltar arvet efter Dag. Hon har bland annat rättigheterna till hans privata fotografier och texter inklusive diktsamlingen *Vägmärken*.

Genom sin verksamhet vill hon tillgängliggöra Dags Hammarskjölds budskap och värderingar och engagera en ny generation till att lära sig mer om Dags ledarskap, mod och integritet. Caroline har under de senaste åren haft flera samarbeten med utställningar, publikationer och föreläsningar.

info@hammarskjold.org | www.hammarskjold.org

UTSTÄLLNING BILDEN AV HAMMARSKJÖLD

Sigtunastiftelsen 15 juni – 15 september 2024

Rosengårdssalen och Olaus Petrikapellet

FILMEN HAMMARSKJÖLD VISAS PÅ GRÖNA LADAN 24 JANUARI 19.00

Onsdag den 24 januari visas Per Flys nya storfilm *Hammarskjöld* på biograf Gröna Ladan i Sigtuna. Caroline Hammarskjöld och Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein ger en introduktion till filmen som beskrivs som en tät politisk thriller, men också ett porträtt av människan Dag och hans svåra roll som FN:s generalsekreterare.

16 MARS – 19 APRIL**SANNE FROSTENSSON – EN KORT TID**

I utställningen *En kort tid* visar Sanne Frostensson oljemålningar som rör sig mellan det nonfigurativa och figurativa. Målningarna kan betraktas både som rester av genomlevda processer och potentiella kontaktytor med det heliga. Hjärtat i utställningen är det skeende som den kristna påsken handlar om – döende och liv. Utställningsperioden sträcker sig från stora fastan, genom påskhelgen och in i påsktiden vilket bidrar till att belysa olika aspekter av målningarna.

I och med uppståndelsen framträder Gud på ett nytt sätt i världen – fördold och uppenbar om vartannat. Att delta i påskens mysterium har därför att göra med ens seende och blick. Inom ramen för utställningen ges betraktaren möjlighet att öva sitt seende – såväl det inre som det yttre. Söndag 7 april bjuder Sanne Frostensson tillsammans med Vilma Luostarinen (Sigtunastiftelsen) dessutom in till en kontemplativ eftermiddag under titeln *Att åskåda* i Sigtunastiftelsens Refugium som en förlängning av utställningen: *ty det är... inlevelsen och smaken av tingen inifrån, som mättar och tillfredsställer själen* (Ignatius av Loyola).

Sanne Frostensson (f. 1988) är verksam som konstnär och retreatledare i Bergen, Norge. Hon har en masterexamen i fri konst från universitetet i Bergen (2021) och en kandidatexamen med teologi som huvudområde från Newmaninstitutet i Uppsala (2019). Med projektet *Stilla* har hon de senaste åren haft en veckolig praktik av tystnad i en konstnärlig kontext. Att utforska närheten mellan andliga och konstnärliga praktiker på detta sätt är en röd tråd i hennes arbete.

Vernissage lördag 16 mars**Kl. 14.00 – 16.00****Konstnärssamtal kl. 14.30****27 APRIL – 31 MAJ****ERIK JEOR – EN MODER VAKEN**

År 2021 utgavs Erik Jeors album *Aquae Profundum* med tonsättningar av texter och böner som skrivits av kyrkofäder. Kan motiv ur den sakrala bildkonsten användas på liknande vis som kyrkofädernas texter, och bli till förlagor för samtida måleri? Det vill Erik Jeor utforska inför sin kommande utställning på Sigtunastiftelsen, med bilder av Jungfru Maria, Guds moder, som utgångspunkt.

Inspirationen till utställningen går tillbaka till då Erik Jeor bodde tillsammans med sin familj i Paris, bredvid kyrkan Eglise Saint-Gervais-Saint-Protais. Där samlas munkar och nunnor fem gånger om dagen för att be och sjunga tillsammans med stadens invånare. Med en nyfödd dotter i famnen gick Erik Jeor ofta dit och lyssnade, vandrade runt i katedralens "kropp": bälén, huvudet, armarna och benen. Det verkade som att dessa promenader ökade mottagligheten för att måla mer figurativt än vad han hade gjort tidigare. Denna rörelse mot det figurativa är något han undersöker vidare i sina bilder av Maria.

Erik Jeor (f. 1974) är konstnär och musiker verksam i Stockholm. Han är utbildad vid Kungliga Konsthögskolan i Stockholm samt Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts i Paris. Erik Jeor har tidigare varit aktuell med utställningar på bland andra Saskia Neuman Gallery och Konstnärshuset i Stockholm, Galleri Benoni i Köpenhamn samt Galerie Ora Ora, Hong Kong. Hans verk finns representerade i en rad samlingar, däribland Moderna Museet, Malmö Konstmuseum samt Sveriges Allmänna Konstförening.

Vernissage lördag 27 april**Kl. 14.00 – 16.00****Konstnärssamtal kl. 14.30****15 JUNI – 15 SEPTEMBER****DAG HAMMARSKJÖLD – BILDEN AV HAMMARSKJÖLD**

I utställningen *Bilden av Hammarskjöld* visas Dag Hammarskjölds egna fotografier från hans många resor. På Kungliga biblioteket i Stockholm finns 3000 fotografier tagna av Hammarskjöld. I urvalet på Sigtunastiftelsen återfinns både naturskildringar, porträtt och ögonblicksbilder. Snarare än att ringa in en specifik aspekt av Hammarskjölds liv, söker utställningen svar på frågan: vem var människan Dag Hammarskjöld?

Enligt brorsdotterdottern Caroline Hammarskjöld var Dag en kreativ och känslig själ. Inte minst syns detta i hans poesi- och tankebok *Vägmärken*. Där avslöjas en sårbarhet men även en förmåga till intuitivt lyssnande och inkännande. Han brottades med frågor som vi alla kan känna igen oss i, så som tvivel och hopplöshet. Samtidigt var han, från insatsen som FN:s generalsekreterare från 1953 till det dramatiska dödsfallet i flygkraschen i Kongo 1961, en stark och öppen ledare med höga ideal. Dag Hammarskjöld var och förblir en vägvisare, som kan fortsätta att inspirera och ge hopp åt generationer framöver.

Vernissage lördag 15 juni**Kl. 14.00 – 16.00****Samtal med Caroline Hammarskjöld****kl. 15.00**

PER STARKE OM DAG HAMMARSKJÖLD OCH LEDARSKAP

FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Dag Hammarskjöld i Rosengårdens pelargångar.

***”Om man inte vet
vart man är på väg
så kommer man inte
att hitta rätt”***

TEXT | KERSTIN DILLMAR

Per Starke har en lång chefskarriär i ryggen, inom IT, forskning, utbildning, hotell och vård. Idag arbetar han inom Svenska kyrkan med ansvar för samverkan och digitalisering. Dag Hammarskjölds tankar om ledarskap har präglat honom i hans egen yrkesroll och fick honom till slut att skriva *Generalsekreteraren*, en lärobok i form av en skröna där de båda möts i ett fiktivt samtal.

När Per Starke började skriva *Generalsekreteraren* så byggde det på ett inre driv att på ett pedagogiskt sätt förklara transformerande – utvecklande ledarskap och att därigenom också kunna få bearbeta sitt eget ledarskap och sin yrkesroll. Men i bakgrunden fanns också pandemin och materialet till fem inställda seminarier om Dag Hammarskjöld. Inspirerad av 1400-talets facklitteratur i dialogform skapade Per Starke en fiktiv version av sig själv som oväntat hamnar i samtal med Dag Hammarskjöld. De befinner sig i en lägenhet i Uppsala helt nära Gamla kyrkogården där släkten Hammarskjölds grav kan anas på avstånd. Där har också Dag Hammarskjöld sitt namn på en liten anspråkslös liggande stenplatta. Han föddes 1905 och avled i samband med flygkraschen i Ndola 1961 under försöken att lösa den pågående Kongokrisen.

När boken *Vägmärken* publicerades efter Hammarskjölds död så blev det tydligt att han länge skrivit dagbok som ett sätt att reflektera över sitt liv och sin inre process. Ännu tidigare gick Dag Hammarskjöld fram och tillbaka i pelargången på Sigtunastiftelsen för att memorera allt till sin juridikexamen. Han verkar ha brottats med riktningen i sitt liv i en uppväxtmiljö med förväntningar på att man ska åstadkomma något och bidra till världen.

– Man kan tala om det som en slags kallelse, men man behöver inte heller göra det. När frågan kommer så faller bitarna på plats, menar Per Starke. Dag Hammarskjöld blev generalsekreterare för FN.

I en av de tidigaste meningarna i *Vägmärken* står det ”Ett urläst ägg flyter bra och följer alla vindkast – utan förbehåll eller distans – ivrigt att vara till lags – med ett tal utan form och utan vikt”. Senare i boken formulerar Dag Hammarskjöld ”En ledare som har tyngd skapar motstånd, men får respekt. En ledare utan tyngd, blir

populär, men får ingen respekt. Man kan inte för fridens skull ge efter på egen erfarenhet och hållning”.

– Att vara chef eller ledare kan göra en fartblind, menar Per Starke. Inte bara så att allt snurrar snabbare och snabbare utan också en fartblindhet gällande vem man är, sin roll och sin betydelse i sammanhanget. Att sitta i en skyskrapa på Manhattan och ha världens konflikter som sitt arbetsfält innebär förstås en extra utmaning kring detta.

Andaktsrummet i FN-huset kallas *Stillhetens rum*. Den språkbegärade Hammarskjöld använde sig ofta av metaforer.

– Man kan säga att det där rummet är en enda stor metafor. Det ska vara öppet för det man har med sig in. Man ska kunna få nya perspektiv. Och altaret av järnmalm är en tydlig metafor för att det hänger på oss vad det blir – skapar vi plogbillar eller vapen med det vi gör?

Som ledare och chef så behöver man hela tiden reflektera över sig själv, menar Per Starke. Att om och om igen ställa sig frågan ”Varför agerade jag så där i det där läget?” eller ”Hur ser min roll ut?”

– Fjällvandringarna, det här att utsätta sig för sin egen litenhet mitt ute i oändliga vidder, utsätta sig för utsatthet, seglingen och fotograferandet, är ju inte bara ett uttryck för Hammarskjölds längtan efter att få vara ute i naturen. Det var förstås också ett sätt för honom att försöka leva mitt bland alla förväntningar, både hans egna och andras. Ett sätt att försöka hålla kvar perspektiven.

Vad skulle då Dag Hammarskjöld ha tänkt om världsläget idag?

– Ja, det kan vi ju inte veta, svarar Per Starke och tillägger – Men jag tror att Hammarskjöld skulle ha tagit en mer aktiv roll och själv åkt fram och tillbaka och försökt att hitta den tredje punkten i konflikterna.

Det vanliga vid förhandlingar är att man letar efter de båda parternas minsta gemensamma nämnare. Hammarskjöld ledade nästan alltid efter den tredje punkten, det som skulle kunna ligga i linje med de båda ståndpunkterna och längre fram förnas i något som man ännu inte tänkt på eller förstätt som något större att uppnå.

– Det handlar om att redan från början lyssna efter något som jag i första läget inte uppfattat eller förstätt, menar Per Starke. Och han tillägger:

– Det är aldrig den senaste kvartalsrapporten som skapar motivation för en medarbetare. Motivation skapas när vi formulerar det osägbara; det som ger sammanhang, trygghet, stabilitet och framtidstro. En medarbetare kommer aldrig att kunna känna tilltro till en ledare som inte vet vad den står för. Och det gäller inifrån och ut. Både i ledaren själv och i organisationen. Och det finns alltid något större att uppnå. Något som pekar bortom oss själva och in i framtiden. ●

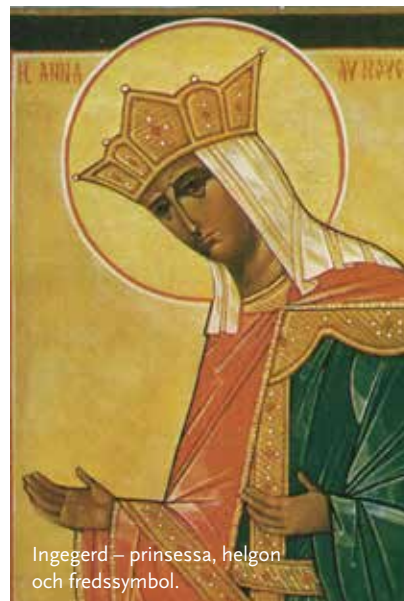

PER STARKE är född och uppvuxen i Göteborg. Efter studier i teologi med inriktning mot religionsfilosofi har han gjort en chefskarriär inom en rad områden: IT, forskning och utbildning, rehabilitering, hotell och vård. Idag arbetar han chef inom Svenska kyrkan med ansvar för samverkan och digitalisering.

2021 debuterade han med bildningsromanen *Den florentinska liljan*, den första boken i en planerad svit om Europas utveckling från 1400-talet till idag. Uppföljaren om 1500-talet, *Erövringen*, gavs ut 2023 (Bokförlaget Korpen). *Generalsekreteraren* kom ut 2021 (Storge).

NY VANDRINGSLED FÖR **FRED**

För 10 år sedan invigdes Ingegerdsleden mellan Storkyrkan i Stockholm och Uppsala domkyrka. I år invigs en helt ny pilgrimsled för fred – Sankta Annaleden.

TEXT | ANDERS CLAESSON
 FOTO | MAGNUS ARONSON & ANDERS CLAESSON

Sedan Ingegerdsleden mellan Storkyrkan i Stockholm och Uppsala domkyrka invigdes i Mariakyrkan i Sigtuna den 4 oktober 2014 har intresset för pilgrimsvandringar bara växt. I Uppland anordnar så många som 75 procent av alla församlingar vandringar och många väljer just Ingegerdsleden.

– För Sigtuna församling är det en glädje att få lyfta Sigtuna som pilgrimsstad. Vi vill på olika sätt välkomna pilgrimer och besökare som söker sig hit till denna plats som är så viktig i tiden för Sveriges kristnande, säger Jakob Tronêt, kyrkoherde i Sigtuna.

Den mest populära sträckan är etapp 4 mellan Rosersbergs slott och Mariakyrkan. Det är en vandring utmed leende Mälarnatur och vattenwyer, viktig svensk 1700-talshistoria och ett trevligt måltidsstopp halvvägs vid Steninge. Under denna del av leden finns både goda kommunikationer och möjlighet till boende på Rosersbergs slott och Sigtunastiftelsen. Vill man fortsätta sin vandring vidare från Sigtuna kan man välja etapp 5 mot Odensala kyrka med de välbevarade Albertus Pictor-målningarna.

SIGTUNA NYTT PILGRIMSCENTRUM?

Nybildade *Paxwalk*, en ekumenisk pilgrimsorganisation som syftar till att samordna, stödja och underhålla Nordens pilgrimsleder, valde jämte Skåne Uppland som det första pilgrimslandskapet att stödja, framför allt med anledning av Ingegerdsleden. Och i takt med att intresset för pilgrimsvandringar ökar finns ett allt starkare lokalt

engagemang för att utveckla Sigtuna som pilgrimscentrum. Varje år, den 4 oktober – på Ingegerds och sonen Vladimirs högtidsdag, arrangeras en gemensam pilgrimsvandring för att uppmärksamma "Sigtunas egen prinsessa" som senare i livet fick helgonnamnet Sankta Anna. För några år sedan införskaffade Sigtuna församling en stor ikon av helgonet. De har också varit delaktiga i utgivandet av boken *Sigtuna Pilgrimsstad* och uppmärkningen av den del av leden som går genom Sigtuna.

– För oss har det varit viktigt att samverka med flera aktörer för att stärka Sigtuna som pilgrims mål, fortsätter Jakob Tronêt.

PRINSESSA, HELGON OCH FREDSSYMBOL

Att Ingegerd nu får ytterligare en led uppkallad efter sig är ett tydligt tecken på det stora intresset och engagemanget. Kanske finns också en del av förklaringen i den fredstanke som berättelsen om Ingegerd bär med sig? Ingegerd (1000 – 1050) har lyfts fram som en av Europas kvinnliga centralgestalter under tidig medeltid (1000-talet). Hon var dotter till den första svenska kristna kungen Olof Skötkonung, som hade en central kungsgård och vistades mycket i Sigtuna. 1019 reser hon, troligen från Sigtuna, för att gifta sig med Jaroslav I av Kiev efter att först av fredsdiplomatiska skäl ha bortlovats och fattat tycke för den norska kungen Olav Haraldsen – helgonförklarad 1031 som Olav den Helige. Ingegerd är vårt första kristna helgon – hon blev helgonförklarad under namnet ►

Sankta Anna 1439 i ortodoxa kyrkan - och grundade ett av de första klostren i Kievruket. Hon hade en viktig fredsdiplomatisk (hennes slaviska namn Irina betyder fred), religiös och kulturell roll under Kievruket storhetstid och hennes barn giftes in i flera stora europeiska kungahus.

VÄSTERUT MOT OLAV HARALDSEN

Sankta Annaleden följer Ingegerd symboliskt en bit på vägen i hennes freds- och kärleksspår västerut mot Olav Haraldsen i Nidaros och österut mot Jaroslav I i Kiev. Västerut följer vi Ingegerd i spåren till Östanbäckens kloster utanför Sala. I sin sista resa från Kiev, där Olav hade fått bo hos Ingegerd och Jaroslav, reste han för att kristna Norge och stupade i Stiklestad 1030. Enligt Snorre Sturlasson passerade han på vägen Sigtuna och Uppsala och tog den "inre vägen" upp genom Sverige - i förlängningen av Sankta Annaleden anknuter leden till Romboleden upp till Nidarosdomen i Trondheim, där Olav den Helige är begravd - en av medeltidens viktigaste europeiska pilgrimsplatser. I Sigtuna var troligen S:t Olovskyrkan från 1100-talet en period pilgrimskyrka med sin S:t Olavs-källa eller relikvarium.

ÖSTERUT MOT JAROSLAV

Österut följer vi Ingegerd i spåren mot Jaroslav I, till Norrtälje och Kapellskäer - i förlängningen över Östersjön till Sophiakatedralen i Kiev, där Ingegerd och Jaroslav är begravda.

Sankta Annaleden har temat fred och har sitt historiska fokus på religion och kultur under Ingegerds tid mellan vikingatid och kristendom, då Uppland i Svealand blev centrum för kristendomen och kungamakten i det nya svenska riket. Pilgrimsleden leder genom Upplands och Västmanlands vackra och delvis glömda mytiska och kristna kultur- och naturbygder. Vi upptäcker spännande kvinnliga fredslinjer tillbaka i historien bortom Heliga Birgitta i Finsta via det kristkeltiska helgonet S:t Brigid ända tillbaka till samernas kvinnliga mytologi och fredliga natursyn. I modern historia upptäcker vi fredslinjer hos kväkarna Emilia Fogelklou och Elin Wägner, katoliken och fredsekumenen Gunnel Vallquist i Rimbo och i de ekumeniska fredsplatserna Sigtunastiftelsen, Kvärgården Svartbäcksgården utanför Rimbo och Östanbäckens kloster med Enhetens kapell. Pilgrimslederna Ingegerdsleden och Sankta Annaleden med Sigtuna som pilgrimscentrum önskar lyfta fram freden, Shalomrelationerna - i tid och rum med oss själva, med varandra och med jorden i jämlikhet och enhet. ●

FÖR VIDARE LÄSNING

Ingegerdsleden för andlighet, kultur och fred, Claes Göran Guinchard och Bo Lundqvist
Sigtuna Pilgrimsstad, Claes Göran Guinchard och Bo Lundqvist

Jakob Tronët

FOTO: JOHANNES SÖDERBERG

Vandring på Ingegerdsleden

FOTO: DESTINATION SIGTUNA

PILGRIMENS SJU NYCKLAR

1. LÅNGSAMHET

– skorna för en lunk i andras fotspår och i Jesu efterföljd

2. FRIHET

– staven att pröva mig fram med, att luta mig mot, att lägga min tyngd i Jesu händer

3. BEKYMERSLÖSHET

– hatten ett skydd på vägen och i vilan, luffarens och filosofens huvudbonad

4. DELANDE

– ränseln ett förråd som innehåller det nödvändiga för mig, medvandrare och mötande

5. ENKELHET

– tältet en symbol för enkel livsstil och ödmjukhet och en påminnelse om Israels folks vandring genom öknen med förbundsarken i tabernaklet

6. TYSTNAD

– kappan som omsluter min kropp och mitt inre rum

7. ANDLIGHET

– korset som hänger i en rem runt halsen och med sin form visar relationen mellan Gud och mig och mellan mig och mina medmänniskor

Sigtunastiftelsen är en plats för stillhet och eftertanke. En retreatplats där man kan dra sig tillbaka för personlig återhämtning och själavård. I Sigtunastiftelsens Refugium som betyder just tillflyktsort, anordnas retreatar under några veckoslut vår och höst, en ordnad stillhet med lugn dygnsrytm, meditationer och gemensam tystnad. Som deltagare bor man i enkelrum, en avskildhet som bidrar till utrymme för tankar utan krav eller förväntningar.

19 – 21 JANUARI

KÄLLAN

Ignatianskt inspirerad tyst retreat där fördjupande samtal med en följeslagare ingår. Utvalda bibeltexter blir en utgångspunkt för personlig reflektion över vad som ger oss liv och riktning i tillvaron.

Retreatledare: Ann-Christine Janson, präst, Anne Magnusson, socionom och leg psykoanalytiker samt Eva Holst, socionom och uttryckande konstterapeut.

16 – 18 FEBRUARI

STILLHET

FOTO: MAGNUS ARONSON

Vila, meditation och kreativitet. En tyst retreat för återhämtning och reflektion över var vi befinner oss i våra liv. För den som vill finns möjlighet att hitta andrum

genom kreativt skapande i enkel form.

Retreatledare: Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Tina Calén, konstnär och uttryckande konstterapeut, Expressive Arts.

15 – 17 MARS

INUTI

En tyst retreat för vila och återhämtning där den som vill har möjlighet att genom enskilt skrivande gestalta sitt liv och beskriva sina erfarenheter.

Retreatledare: Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Lars Björklund, präst och själavårdare.

7 APRIL KL 14.00 - 19.30

KONTEMPLATIV EFTERMIDDAG – ATT ÅSKÅDA

Välkommen på en halvdagsretreat i gränslandet mellan konst och kontemplation. Vi befinner oss i veckan efter påsk, efter uppståndelsen, då ett nytt sätt att se har blivit avslöjat. Med hjälp av bildkonst, litteratur och tystnad övar vi oss i att "se" bortom det uppenbara. Som inspirationskällor finns både Emilia Fogelklous Form och strålning, varifrån titeln *Att åskåda* är hämtad, och den Ignatianska spiritualiteten där sinnena och föreställningsförmågan spelar viktiga roller i mötet med det gudomliga.

I programmet ingår gemensam meditation i Kryptan, högläsning i Margit Sahlins bibliotek, lectio divina med bildkonst som utgångspunkt, samt tid för enskild reflektion. Större delen av eftermiddagen sker i tystnad och vi avslutar med en gemensam vegetarisk måltid och samtal.

Sanne Frostensson är verksam som konstnär och retreatledare. Hon har en masterexamen i fri konst från universitetet i Bergen (2021) och en kandidatexamen med teologi som huvudområde från Newmaninstitutet i Uppsala (2019).

Vilma Luostarinen arbetar som

programsekreterare på Sigtunastiftelsen.

Hon har tidigare varit verksam som curator för olika internationella konstprojekt. Hon har en master i Theology, Ecology and Ethics från Roehampton University (2021) samt en master i Narrative Environments från Central Saint Martins (2016).

26 – 28 APRIL

PAUS

En tyst retreat för vila, meditation och återhämtning.

Retreatledare: Lars Björklund, präst och själavårdare och Brita Bolin, leg. fysioterapeut.

17 – 19 MAJ

ÖPPNING

Vila meditation och kreativitet. En tyst retreat för återhämtning och reflektion över var vi befinner oss i våra liv. För den som vill finns möjlighet att hitta andrum genom kreativt skapande i enkel form.

Retreatledare: Lars Björklund, präst och själavårdare och Tina Calén, konstnär och uttryckande konstterapeut, Expressive Arts.

FÖR MER INFORMATION & ANMÄLAN:

www.sigtunastiftelsen.se

RECEPT

LISA BIBERGS SEMLOR

Lisa Biberg var husmor på Sigtunastiftelsen 1917 – 1942. I hennes anteckningsbok hittade vi receptet på de semlor som serverades här på Sigtunastiftelsen under påsken. Vår bagare Krister Hägglöf provbakade och kan intyga att receptet fortfarande håller måttet.

— Jag la till lite kardemumma i degen. Men man gör självklart som man vill. Enligt receptet serverade Lisa semlorna med varm mjölk, det vi kallar betvägg. Det var nog vanligare på den tiden.

Recept av Sigtunastiftelsens bagare Krister Hägglöf.

INGREDIENSER
(Räcker till cirka 20 semlor)

- 1 kg vetemjöl
- ½ tsk salt
- ½ liter ljum mjölk
- 25 gram pressjäst (Vanlig jäst)
- 1 hg smör
- 1 kaffekopp strösocker (1,5 dl)
- 1 krm salt
- (1 tsk kardemumma)

MANDELMASSA

- 2 hg sötmandel
- 12 gram bittermandel
- 2 hg strösocker
- Inkräm från bullarna

½ liter vispgrädd

GÖR SÅ HÄR

Smält smöret tillsammans med mjölken och värmt till det blir fingervarmt, 37 grader.

Smula jätten i en bunke, häll över mjölkblandningen och rör om.

Tillsätt socker och salt.

Stöt kardemumman i en mortel och blanda i degspadet.

Tillsätt sedan mjölet, lite i taget, och arbeta degen för hand eller i en degblandare tills degen blir smidig och släpper bunkens kanter.

Låt degen jäsa under bakduk till dubbel storlek, ca 40 minuter.

Stjälp ut degen på ett bakbord och dela i lagom stora bitar.

Låt jäsa på plåt under bakduk ca 30 minuter.

Värm ugnen till 225 grader.

Grädda tills bullarna fått fin färg. 6 – 8 minuter.

MANDELMASSA

Skälla sötmandel och bittermandel. Mixa med socker i matberedare och tillsätt eventuellt lite grädd för önskad konsistens.

Låt vila i kylskåp så blir den lättare att hantera.

Blanda mandelmassan med inkräm från bullarna i samband med servering och fyll semlorna med nyvispad grädd.

Pudra med florsocker och servera.

Lisa Biberg serverar soppa 1930 eller 1940-tal.

PÅSK PÅ SIGTUNASTIFTELSEN

*Fira påsken hos oss i mötet med konsten, musiken och teatern.
Upplev stillheten och njut av den goda maten.*

SKÄRTORSDAG

Påskfika

Påskoratorium: *Gud har inga andra händer än våra*

Nykomponerat verk av Emanuel Olsson framförs av fyra musiker, fyra sångare och två skådespelare. Manus: Sandra Signarsdotter och Johannes Svanerud.

Stora salen 18.00 – 19.30

Tvårättersmiddag

Varmrätt & ostbricka.

LÅNGFREDAG

Lunch

Påskfika

Konstutställning & visning

Sanne Frostenssons konstutställning *En kort tid* skildrar den kristna påskens skeende – döende och liv. Visas i Rosengårdssalen och kapellet under hela helgen. Guidad visning av Sigtunastiftelsen.

Trerättersmiddag à la 1929

Köket bjuder på en meny inspirerad av Sigtunastiftelsens påskfirande 1929.

PÅSKAFTON

Påskbuffé

Traditionellt smörgåsbord med påskens alla läckerheter. Flera sittningar under dagen.

Operakonsert med Christina Larsson Malmberg och gambaisten Nora Roll
Musik av Hildegard av Bingen blandas med instrumentala danser av Preatorius med koppling till påsk.

Stora salen: 16.00

Christina Larsson Malmberg

FOTO: MAGNUS ARONSSON

LISA NILSSON

KOMPROMISLÖS OCH
STÄNDIGT UTFORSKANDE

Lisa Nilsson är en av våra mest älskade sångerskor. Den 26 april kommer hon till Sigtunastiftelsen med gitarristen Mattias Torell. Duon har en gedigen repertoar att ösa ur – och som alltid är det dagsformen som sätter låtlistan för kvällen.

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM · FOTO | ALL THINGS LIVE

Lisa Nilsson och Mattias Torell har spelat tillsammans i närmare 30 år. Nu senast i den hyllade föreställningen *I nöd och lust*, en kavalkad av musik och dans, varvat med Lisas närmast berömda mellansnack.

Duon delar kärleken till soul, brasilianska rytmer och jazz och har skrivit flera låtar ihop. Berättandet och spelglädjen står alltid i centrum när de framträder och det är dagsformen som styr låtlistan vid varje spelning.

Lisa Nilsson har hunnit med mycket under sin långa karriär. Hon har gjort flera filmroller och förverkligat drömmen som musikalartist i succéerna *Next to Normal* och *Chicago* på Stockholms Stadsteater. Efter sin medverkan i *Så mycket bättre*, där hon fullkomligt golvade både kollegor och publik med sina nytolkningar, kunde ytterligare publikfavoriter läggas till hennes redan stora låtskatt.

Och kanske är det just mångsidigheten som har gjort henne så älskad? Att hon blandar skratt, sårbarhet och allvar, med kärleken till musiken och scenkonsten som självklar utgångspunkt.

Nyligen valdes hon in i Swedish Music Hall of Fame och belönades med både Bellmanpriset och Lena Nyman-priset. Inte bara för att hon är en av våra största och mest älskade artister och låtskrivare. Hon prisades också för sitt mod att vara kompromisslös och ständigt utforskande. Vad hon bjuder på här på Sigtunastiftelsen återstår att se. Förmodligen en hel del från föreställningen *I nöd och lust*, någon personlig favorit ur den svenska eller brasilianska visskatten. Kanske en och annan smäktande evergreen? Lisa Nilsson är i ständig utveckling och förändring. ●

BILJETTER BOKAS PÅ www.sigtunastiftelsen.se

FREDAG 1 MARS 20.00

CHAPTER 2

**– JOHAN NORBERG
& NILS LANDGREN**

Nils Landgren och Johan Norberg har en fingertoppskänsla som gjort dem till två av Sveriges mest eftersökta musiker. Tillsammans är de duon som gör varje låt till sin egen. Var för sig har de lysande karriärer. Trombonisten och sångaren Nils Landgren är med grupperna Funk Unit och 4Wheel Drive en stadig gäst på Europas konserthus och jazzklubbar. Gitarristen och producenten Johan Norberg har ett cv som rymmer så vitt skilda namn som Jonas Knutsson, Eva Dahlgren, Cornelis Vreeswijk, Monica Zetterlund, Sven-Bertil Taube och Svante Thuresson. Här möts de två i sin gränslösa kärlek till jazzen, soulen och popen.

**FREDAG
15 MARS
20.00**

**MANDY &
ANDY
– AMANDA
GINSBURG &
ANDY FITE
KVARTETT**

En ung svensk stjärna och en jazzveteran

från New York möts i en samling nya låtar. Tillsammans uttrycker de hopp, längtan, sympati, sensualitet, otålighet, kamp, bitter ånger och ljuv romans. Amanda Ginsburg började som Andy Fites elev för 13 år sedan. En dag hade elev blivit jämlike men de båda

ville fortsätta musicera med varandra. Med åren har duon utvecklat ett sällsynt samspel som innehåller vild improvisation och en stor del humor. Andy Fite kom 1994 till Sverige från New York City. Han är en virtuos på såväl gitarr som sång och har skrivit både text och musik till över 850 låtar. Amanda Ginsburg & Andy Fites senaste album *Everybody Loves You* släpptes i maj 2023. De spelar denna kväll i kvartett med Magnus Peterson Sebastian Voegler.

**SKÅRTORS DAG 28 MARS 19.00
PÅSKORATORIET GUD HAR INGA
ANDRA HÄNDER ÄN VÅRA**

Gud har inga andra händer än våra sätter ljuset på vår tids utsatta med avstamp i Matteus 25: "Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig..." Påskoratoriet hade urpremiär i Gustav Vasa kyrka 2023 med manus av prästerna Sandra Signarsdotter och Johannes Svanerud och musik av tonsättaren Emanuel Olsson.

Medverkande: Alica Tserkovnaja skådespelare, Siri Fagerudd skådespelare, Jessica Bäcklund sopran, Christiane Höjlund alt, Love Tronner tenor, Ove Pettersson bas. Stråkkvartett under ledning av Conny Lindgren, violin. Dirigent Emanuel Olsson. Scenografi: Tor Svae. Ljus och regiassistent: Dag Werle. Regi: Ensemblen.

FOTO: ELISABETH OHLSON WALLIN

**PÅSKAFTON 30 MARS 16.00
PÅSKKONSERT CHRISTINA LARSSON
MALMBERG & NORA ROLL**

Christina Larsson Malmberg, sopran och Nora Roll, Viola da gamba, gotisk harpa och slagverk, bjuder på ett varierat och spännande påskprogram som varvar musik av Hildegard av Bingen med instrumentala danser av Preatorius.

Christina Larsson Malmberg är verksam såväl nationellt som internationellt med kyrkomusik, kammarmusik och opera. Hon har bland annat haft äran att vara solist vid Nobelfesten!

Nora Roll är Sveriges första diplomerade

gambist, vilket har gjort henne flitigt anlitad även internationellt.

LÖRDAG 13 APRIL KL 20.00

**SAKRAL KONSERT I KAPELLET –
HOMMAGE**

Konserten är en hommage till kyrkomusikern Leif Johansson, som dog för ett år sedan, med hans musik, psalmer och psalmintrouktioner samt arrangemang av bland annat koraler av Bach och Bäck. Leif Johansson hade en stor musikalisk bredd som organist, kompositör, arrangör och musikteoretiker. Hans arena kunde ha varit stor, men han valde med omsorg att medvetet tjäna Vallentuna församling med en rik kyrkomusik och med stark konstnärlig integritet. Hans lokala kyrkomusikaliska arbete och denna inställning är ovanlig och skapade omkring Leif en skara hengivna musiker och sångare – som tangerade och var viktig för det musikernätverk som indieskivbolaget Compunctio har omkring sig med dess producent Andreas Runeson. 2019 gav Compunctio ut skivan *Lent* med trion Leif Johansson (orgel), Andreas Runeson (gitarr) och sångerskan Ellen Vingren med Bachkoraler ur Matteuspassionen med nya texter av Ylva Eggehorn. Saxofonisten Andreas W. Andersson utvecklade de sista åren, tillsammans med Leif, ett egensinnigt musikaliskt språk. Tillsammans med de stråkmusiker, bland annat från Hovkapellet, som Leif anlitate under många år i Vallentuna får vi ikväll höra dessa musiker från Compunctios nätverk i en unik specialkomponerad sakral konsert med musik och arrangemang av Leif Johansson. *I samverkan med Kristen i Akademien*

FREDAG

26 APRIL 20.00

LISA NILSSON & MATTIAS TORELL

Sångerskan Lisa Nilsson och gitarristen Mattias Torell bjuder på en intim afton med sväng! Duon har skrivit flera av Lisas låtar ihop och berättandet och spelglädjen står i centrum när de framträder tillsammans. De har spelat in skivor och turnerat i ett otal sammanhang sedan 1992. Dagsformen sätter agendan när låtlistan ska väljas. Det landar i en blandning av hits genom tiderna, personliga favoriter ur den svenska eller brasilianska visskatten, och en och annan smäktande evergreen, varvat med Lisas numera berömda mellansnack och monologer.

ALLA BILJETTER BOKAS PÅ

www.sigstunastiftelsen.se

FOTO: MARIA FRIBERG

GOD **MAN** REDER SIG SJÄLV

TANKAR OM LIVET I DEN TREDJE ÅLDERN

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM
FOTO | MARIA FRIBERG OCH THRON ULLBERG

God man reder sig själv. Det är den bild som många män lever med enligt Joachim Berner, författare och företagare med ett långt förflutet i tidningsvärlden. När han själv gick in i det som brukar kallas för den ”tredje åldern”, den mellan 55 och 70, började han alltmer fundera över mansrollen och sina egna livsval. Han delade sina tankar med sin förläggare och vän, musikern Johan Norberg. Resultatet blev en gemensam bok, *Alla dessa dagar som kom och gick – Tankar om livet i den tredje åldern*. I mars kommer de till Sigtunastiftelsen för ett samtal om mannen.

Det började med långa promenader i Stockholm under coronapandemin. Och nästan lika långa samtal. Joachim Berner hade just givit ut sin biografi *Den förlorade sonen: framgång, bakslag & bokslut*, med Johan Norberg som förläggare. Under arbetet utvecklades en vänskap och också en insikt. Män, åtminstone inte män i deras egen ålder, pratar sällan om känslor. De håller det mesta inom sig utifrån den gamla devisen att ”god man reder sig själv”. Det ena gav det andra och till slut blev idén om att skriva en bok verklighet. En bok om män för män, där de både personligt och generöst delar med sig av sina egna erfarenheter från kärleksrelationer, skilsmässor, karriär och föräldraskap. Perspektiv som kanske först uppnås under den senare delen av livet.

Sedan boken kom ut 2022 har Joachim Berner lett flera mansgrupper i Svenska kyrkans församlingar på Norrmalm i Stockholm. De har mötts för samtal om den nya fas i livet som den ”tredje åldern” ofta innebär. Den tid när man inte längre är ung, men heller inte gammal. Barnen har flyttat ut, karriären går mot sitt slut och hälsan är kanske inte längre vad den har varit. Potensen i ordets hela betydelse sviktar.

– Jag har mött många män, framför allt inom näringslivet, som saknar ett sammanhang för djupare samtal. Det finns ett behov, men också en ovana att prata om relationer, hälsa, åldrande och andlighet. Jag tror att boken har fungerat bra som utgångspunkt eftersom den är ganska opretentiös. Johan är musiker och småbarnsförälder. En stabil norrlänning som helst inte pratar om dö-

den. Jag har en borgerlig uppväxt, en lång karriär i näringslivet och pratar gärna om livet efter detta. Vi kommer ifrån olika håll men har mötts i en strävan att försöka förstå vår tid och oss själva.

Att som man hitta sammanhang där man otvunget och förtroligt kan dela sitt innersta med andra är inte det lättaste menar Joachim Berner. Där har kvinnor en helt annan vana. Både av att dela tankar om livet, men också av att upprätthålla nära vänskapsrelationer. Bara tanken att blotta sig och dela med sig av sina svagheter och misslyckanden har av hävd betraktats som något omanligt. Han minns en retreat på Sigtunastiftelsen för några år sedan då han först vid ankomsten insåg att han var den enda mannen i sällskapet. En man och 15 kvinnor som skulle ägna en hel helg åt stillhet och reflektion i gemensam tystnad.

– Bara att jag var där i det sammanhanget uppfattades som omanligt. För att gemenskapen över huvud taget skulle fungera märkte jag hur de andra deltagarna började se på mig som en kvinna. Det var en närmast kastrerande upplevelse.

Joachim Berner hoppas att boken ska vara en ögonöppnare för män att hitta sammanhang där de kan dela med sig, öppna upp och visa sig mer sårbara. Och han menar med bestämdhet att det finns en djup längtan efter just detta.

– Jag tror att män i min ålder måste släppa taget om sitt ego. Lämna plats åt andra och inte vara så upptagna av sin egen förträfflighet. ●

SIGTUNASTIFTELSENS KULTURHELG TEMA MANNEN

1–2 mars gästar Joachim Berner och Johan Norberg Sigtunastiftelsens kulturhelg för ett författarsamtal med utgångspunkt från boken *Alla dessa dagar som kom och gick – Tankar om livet i den tredje åldern*. Under helgen medverkar också Johan Norberg tillsammans med Nils Landgren i duon Chapter 2.

Joachim Berner har under många år varit verksam i tidningsbranschen, bland annat som chefredaktör för DN och Expressen. Han är idag aktiv som företagare och författare. Johan Norberg har en bakgrund som gitarrist, kompositör och musikproducent. Han är numera skribent och redaktör inom förlagsvärlden. Nils Landgren är trombonist, sångare och en av våra främsta jazzmusiker.

Under kulturhelgen visar också konstnären Maria Friberg fotografier från sin utställning *Nästan där* på Thielska galleriet, bilder där hon utforskar makt, maskulinitet och människans relation till naturen. Du möter henne också i ett panelsamtal med författaren Gunnar Ardelius, aktuell med boken *Ingenmansland: Om män relationer och den stora tomheten*.

Joachim Berner

Johan Norberg och
Nils Landgren, Chapter 2.

FREDAG 26 JANUARI 18.00
JOANNA RUBIN DRANGER

Joanna Rubin Dranger, serieskapare, barnbokskonstnär och illustratör, är aktuell med den tecknade

dokumentärromanen *Ihågkom oss till liv*, som tilldelades Nordiska Rådets litteraturpris 2023. I text och bild gestaltas hur hon börjar nysta i det som ledde till hennes mosters självmord. Rubin Drangers undersökningar leder henne till judeförföljelserna före och under andra världskriget i Tyskland, Polen, Litauen och Ryssland – men också till antisemitismen och undfallenheten i de skandinaviska länderna. Sigtuna museum visar i samband med programmet sin utställning *Mottagandet* fredag 26 januari kl. 16 och lördag 27 jan kl. 14. Förintelsens minnesdag. Mottagandet är en utställning om hur livet i Sigtuna förändrades sommaren 1945 när den lilla staden och dess 1400 invånare tog emot 600 överlevande från Förintelsens koncentrationsläger. I samverkan med Sigtuna Museum & Art

ONSDAG 14 FEBRUARI 18.00

MALIN ISAKSSON

I den kommande serien "Sigtunaförfattare" tar vi fasta på författare med stark anknytning till Sigtuna. En av är dem är Ulla Isaksson som var mycket på Sigtunastiftelsen under 1950- till 70-talen. På sin tid var Isaksson en central gestalt i offentligheten och hon stod bakom ett flertal filmmanus, bland andra *Jungfrukällan* skriven i samarbete med Ingmar Bergman. I *Boken om U* följer vi författaren och barnbarnet Malin Isakssons sökande efter sin farmors arv. Hur startar ett skrivande inom en människa? Hur samverkar livet och skrivandet? Med utgångspunkt i en stor mängd efterlämnat material av brev, arbetsdagböcker och anteckningar synliggör hon skrivandets premisser och visar hur våra livsberättelser formas och omformas genom tid och generationer.

LÖRDAG 2 MARS 11.00

JOACHIM BERNER OCH JOHAN NORBERG

Joachim Berner och Johan Norberg kommer från helt olika håll i livet, men har mötts i en strävan om att förstå vår tid, sin ålder och göra det bästa av det. I boken *Alla dessa dagar som kom och gick* skildrar de den tredje åldern. Tiden mellan 55 och 70 år, då man inte gammal, men inte heller ung. De stora projekten med familj

och arbete är avklarade för de flesta, och livet övergår i en ny fas. Det kan vara dags att koppla nya grepp på gamla tankebanor. Vad ångrar vi, vad saknar vi och vad drömmer vi om? Hur sköter man en kärleksrelation och hur tar man hand om gammal och ny vänskap? Med åren kommer också nya perspektiv på lycka, bekräftelsebehov, skilsmässor, andlighet och inte minst hälsan. Joachim Berner har under många år varit verksam i tidningsbranschen, bland annat som chefredaktör för DN och Expressen. Han är idag aktiv som företagare och författare. Johan Norberg har en bakgrund som gitarrist, kompositör och musikproducent. Han är numera skribent och redaktör inom förlagsvärlden.

ONSDAG 13 MARS 13.00

MARIE LOK BJÖRK

Marie Lok Björk är journalist och författare, aktuell med den uppmärksammade romanen *Jag vill riva upp*

himmel och jord (2023), en känsloladdad biografisk roman om Elise Ottesen Jensen, mer känd som Ottar. Marie Lok Björk har inspirerats av hennes öde och skrivit en innerlig roman om en av världens främsta kämpar för kvinnlig sexuell frihet. Vem var egentligen kvinnan som grundade RFSU? Vilka händelser formade henne? Och hur fann hon modet att trotsa Sveriges lagar och riskera fängelse för den kamp hon trodde på? Marie Lok Björk har tidigare givit ut den kritikerrosade romanen *Att välja ett liv* (2021), fackboken *Handbok i jämställt föräldraskap* (2021) och ungdomsromanen *Jag blundar tills jag finns* (2015). I samverkan med Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket

LÖRDAG 16 MARS 11.00

INGRID CARLBERG

Ingrid Carlberg är författare och journalist och sedan 2020 ledamot av Svenska Akademien. I hennes senaste fackbok *Marionetterna: En berättelse om världen som politisk teater* (2023), följer hon spåren tillbaka till mellankrigstidens Berlin och Paris och den fascinerande berättelsen om pr-geniet Willi Münzenberg. På hemligt uppdrag av Lenin och Stalin styrde han en internationell propagandakoncern och etablerade den politiska marionetteater som nu har fått en renessans. Berättelsen ställer det som händer i världen idag i blyxtbelysning. Vi lever i en tid då trollfabriker, falska nyheter och virala folkstormar har blivit vardag.

Gränsen mellan lögn och sanning blir alltmer diffus och en obskyr propagandametod har växt till ett av de stora hoten mot vår demokrati.

LÖRDAG 27 APRIL 11.00

DANIEL BOYACIOGLU

Daniel Boyacioglu är multiartist, både poet, estradör, skådespelare och dramatiker. Han har skrivit sju diktsamlingar, vunnit Poetry-slam SM två gånger. Som estradör och skådespelare har han turnerat med Riksteatern och bl.a. spelat i *I väntan på Godot* på Dramaten. Han har också gjort radioteateruppsättningar, skrivit librettot till operan *Triumf och tragedi* för Kungliga Operan samt gjort sex musikalbum. Hans debut-CD, *The very best*, kan enklast beskrivas som en funkig poesiuppläsning. Daniel Boyacioglu har Cornelis Vreeswijk som en viktig förebild i sitt litterära arbete och fungerar ofta som inspiratör för barn och vuxna kring läsning och poesi. 2023 kom han ut med sin nya diktsamling *Daniels bok*.

LÖRDAG 4 MAJ 16.00

MARGIT SILBERSTEIN

I Margit Silbersteins nya bok *Hand i hand med barnen till Treblinka*, berättar hon om Janusz Korczak.

Han var en polsk judisk läkare, författare och pedagog, vars tankar ligger till grund för FN:s barnkonvention. Janusz Korczak och hans gärning var ett ljus i det svartaste mörker, när miljontals människor utplånades från jordens yta. Han lämnade karriären för att leva tillsammans med föräldralösa judiska barn i hemstaden Warszawa. Korczak var en visionär och hans barnhem en egen liten självstyrande barnrepublik. Hans liv var barnen, deras död var också hans. Den femte augusti 1942 vandrade han tillsammans med nästan 200 barn på Warszawas dammiga gator, på väg till de väntande tågen till gaskammarna i Treblinka, där döden var en snabb affär. Korczak blev flera gånger erbjuden att stanna för att rädda sitt eget liv – han avböjde varje gång. Janusz Korczak svek aldrig barnen. Margit Silberstein har arbetat som journalist sedan mitten av 70-talet och som politisk kommentator sedan 90-talet, bland annat på Sveriges Radio och på Sveriges Television.

BOKA PÅ www.sigtunastiftelsen.se

SIGTUNASTIFTELSENS KULTURHELGER

Börja helgen på Sigtunastiftelsen! Vi inleder med middag och konsert på fredag kväll, fortsätter med författarmöte lördag förmiddag och avslutar dagen med vernissage, konstnärssamtal och Afternoon Tea.

KULTURHELG 1 – 2 MARS

TEMA: MANNEN

Fredag 20.00

Konsert Chapter 2 – Nils Landgren & Johan Norberg

Lördag 11.00

Författarmöte Joachim Berner & Johan Norberg

Lördag 14.00

Konstnärssamtal Maria Friberg

Lördag 15.00

Panelnsamtal med Maria Friberg, Gunnar Ardelius och Helle Klein

KULTURHELG 15 – 16 MARS

Fredag 20.00

Konsert Mandy & Andy – Amanda Ginzburg & Andy Fite Kvartett

Lördag 11.00

Författarmöte Ingrid Carlberg

Lördag 14.30

Konstnärssamtal Sanne Frostensson – Vernissage *En kort tid* 14.00 – 16.00

KULTURHELG 26 – 27 APRIL

Fredag 20.00

Konsert Lisa Nilsson & Mattias Torell

Lördag 11.00

Författarmöte Daniel Boyacioglu

Lördag 14.30

Konstnärssamtal Erik Jeor
Vernissage *En moder vaken*
14.00 - 16.00

I HELGERBJUDANDET INGÅR:

*Övernattning
fredag – lördag,
kulturprogram,
trevrätters middag,
frukost, lunch och
Afternoon Tea.*

PRIS FRÅN: 2 390 KR

BOKA BILJETTER &
HELGERBJUDANDET PÅ
WWW.SIGTUNASTIFTELSEN.SE

Caroline och Viktor berättar om sitt bröllop på Sigtunastiftelsen

När våra bröllopsgäster satt kvar i Rosengården till långt in på natten kändes det som om vi var någonstans vid Medelhavet. Det var helt magiskt.

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM · FOTO | NATALIA ÖKVIST

Caroline och Viktor Löfberg Ohlsson sa ja till varandra en julidag 2021. Men tanken var egentligen att de skulle ha gift sig året innan.

– Det var coronan som ställde till det. Så här i efterhand känns det nästan som att det var meningen att vi skulle vänta. Vi gifte oss på dagen 10 år efter det att vi blev tillsammans, berättar Caroline.

Caroline och Viktor hade skannat av större delen av Stockholm i jakt på den rätta platsen när en god vän berättade om ett fantastiskt bröllop på Sigtunastiftelsen. Ingen av dem hade varit där tidigare så de bestämde sig för att åtminstone åka och titta.

– Viktor har lite kopplingar till Sigtuna i familjen och jag har alltid tyckt att det är en mysig stad. Dessutom bor vi i Sundbyberg, så det var inte så långt bort.

Deras första besök var en gråkall novemberdag och det krävdes lite fantasi för att kunna föreställa sig den italienska känsla som så många förknippar med Sigtunastiftelsen.

– Vi hade sett bilder, men det var först när vi kom hit som vi insåg hur stort det faktiskt är.

Och hur högt det ligger.

DRÖMDE OM UTMOMHUSBRÖLLOP

Novembervädret till trots föll valet till slut på Sigtunastiftelsen. Båda bar på en dröm om att gifta sig utomhus och planen var att vigseln

skulle ske i friluftskyrkan med middag och fest i rosengårdens vackra pelargångar. När bröllopsdagen närmade sig visade väderprognosen regn hela veckan. Det skulle till och med åska.

– Jag har en riktig planeringshjärna och vädret är det enda man inte kan kontrollera. Vi var rätt nervösa båda två. Fullt beredda på att få flytta in hela festen, men ville ändå försöka genomföra dagen så som det var tänkt. Sedan var det så märkligt. Det var som att det dåliga vädret blåste bort precis över oss. Vi fick regn i tre minuter. Jag visste inte vad jag skulle tro, säger Caroline och skrattar åt minnet.

NYTT KAPITEL I LIVET

För ett och ett halvt år sedan skrevs ett nytt kapitel hos paret Löfberg Ohlsson. Ludvig kom till världen. En alldeles ljuvlig liten kille som just för dagen är förkyld och hemma med pappa.

– Han har precis börjat på förskola med allt vad det innebär. En ny fas i livet helt enkelt.

När Ludvig döptes fick de en speciell doppresent av en god vän. Fotografering av den lilla familjen på samma plats som för bröllopet. Dessutom med samma fotograf.

– När man ser bilderna känns det som att cirkeln är sluten. Sigtunastiftelsen kommer alltid att ha en särskild plats hos oss, säger Caroline. ●

CAROLINES TIPS TILL ER SOM GÅR I GIFTASTANKAR

- Planera i god tid. Då slipper ni stressa och kan slappna av. Vi valde att samlas för en grillbuffé kvällen innan och åt en gemensam brunch dagen efteråt. Eftersom alla gäster bodde över så hann vi umgås i lugn och ro.
- Se till att det finns en bra bröllopskoordinator eller liknande. Under bröllopsdagen vill man inte behöva känna ansvar för att det praktiska ska fungera.
- Det finns många bra poddar och Facebookgrupper som man kan inspireras av. Men välj det som känns rätt för er. Det finns inga måsten. Vi valde att ta bröllopstårta och bubbel före middagen i stället för efteråt. Det funkade utmärkt.

BRA ATT VETA OM SIGTUNASTIFTELSEN

Sigtunastiftelsen välkomnar både kyrkliga och borgerliga vigslar.

Med matsal, kapell, friluftskyrka och rosengård är allt samlat på ett och samma ställe.

Sigtunastiftelsen har 62 gästrum och 96 bäddar

Mejla brollop@sigtunastiftelsen.se för mer information.

Folk är så elaka mot varandra, helt i onödan

De senaste månaderna har jag, efter att i fem år ha undersökt internets avigsidor, börjat känna mig överväldigad. Folk är så elaka mot varandra, helt i onödan. Det är ingen ny tanke – men hur blev det så här?

Varje gång frågan slår mig påminns jag om en intervju från 1977, med medieteoretikern Marshall McLuhan. Reportern var nyfiken på hans tankar om “den globala byn” – att ny teknik håller på att krympa världen, göra oss alla till grannar.

– Jag tänkte... var allt reportern hann säga, innan McLuhan avbröt honom med ett lurigt leende.

– Att ju närmare varandra vi kommer, desto mer kommer vi att gilla varandra?

– Ja, sa reportern snopet.

– Det finns inget historiskt stöd för det. När människor kommer närmare blir de råare och mindre tålmodiga med varandra. Den globala byn blir en plats för tuffa möten och en hög konfliktnivå.

Kort därpå dog McLuhan, och världen glömde vad han sagt. Jag tänker på hans ord, när internet beskrivs som trasigt. Kanske har utvecklingen inte gått i fel, utan i enda tänkbara riktning. När främlingar blir grannar, blir de inte nödvändigtvis vänner. Ofta är det precis tvärtom.

Vi stör oss på våra grannar, deras angelägenheter berör plötsligt oss. Om de är uppe och för oväsen på natten är det inte bara deras sömn som blir lidande, utan även vår. Om en främlings inlägg dyker upp i mitt facebookflöde, har det plötsligt med mig att göra.

De dåliga nyheterna är att de tekniska lösningarna i så fall är begränsade. Vi kan kräva att teknikbolagen tar ansvar, men vad innebär det i praktiken? Hur ska de göra oss snällare mot varandra? Moderering blir plåster på ett varande sår.

Å andra sidan innebär det att problemet i grunden ligger hos oss. Det kanske inte låter så muntert, men det är faktiskt goda nyheter, för oss själva kan vi göra något åt.

Först och främst måste vi kanske återta avståndet som internet bestulit oss på. Vi behöver inte ha dörren öppen för alla, hela tiden. Själv har jag valt att inaktivera nyhetsnotiser, avinstallera X, stänga av mejlappen på fritiden. När jag läser nyheter, surfar in på X eller besvarar helgmejl är det för att jag själv valt det. Små steg för mänskligheten, men stora steg för min egen känsla av agens. Jag är uppsökaren, inte den som blir uppsökt, av intryck.

Ett decennium före den profetiska intervjun hjälpte Marshall McLuhan sin vän Timothy Leary att skriva sloganen “turn

”Att ju närmare varandra vi kommer, desto mer kommer vi att gilla varandra?”

on, tune in, drop out”, som blev ett mantra för sextiotalets hippierörelse. Ungefär: slå dig fri från systemet och finn dig själv.

Så långt behöver vi nog inte gå. Men ska vi göra internet till en bättre plats, behöver vi kanske skjuta det ifrån oss.

JONATHAN LUNDBERG är frilansjournalist och författare. Han har bland annat givit ut reportageboken *Sverigevänner, om Sverigedemokraternas nätrörelse* (2019) och *Från världskrig till nätkrig: Hundra år som formade internet* (2021). En tredje bok – om metaversumet, ett utforskande av morgondagens internet är på gång. Under 2023 var han en av Sigtunastiftelsens författarstipendiater.

SIGTUNASTIFTELSEN STIPENDIER 2024

*Sigtunastiftelsen är en unik kulturhistorisk miljö för forskning, skrivande och skapande.
Följande stipendier utlyses årligen.*

FORSKARSTIPENDIER

Harald och Louise Ekmans forskningsstiftelse delar ut stipendier till forskare för en tids fri vistelse på Sigtunastiftelsen. För mer information hänvisas till www.ekmanstiftelserna.se eller info@ekmanstiftelserna.se

FÖRFATTARSTIPENDIER

Sigtunastiftelsen förmedlar sedan 1937 vistelsestipendier till författare. Stipendiet består av tre veckors fri vistelse på Sigtunastiftelsen. Den sökande skall vara medlem i Sveriges Författarförbund eller Finlands svenska författareförening. Ansökan till 2025 års författarstipendier skickas till stipendium@sigtunastiftelsen.se senast 31 oktober 2024 utan särskild blankett. Ange "Författarstipendium" i din ansökan. För frågor vänligen kontakta program@sigtunastiftelsen.se eller 08 592 589 85.

MÄSTER ECKHARTSÄLLSKAPETS STIPENDIUM FÖR STUDIER I MYSTIK TRADITION OCH KONTEMPLATIV PRAXIS

Välkommen att söka Mäster Eckhartsällskapets stipendium för teologisk och religionsdialogisk fördjupning genom studier i mystik tradition och kontemplativ praxis. Mäster Eckhartsällskapet är grundat av Hans Hof (1922–2011), professor i religionsfilosofi vid Uppsala universitet. Syftet är att främja insikter i religionsdialog och mystik tradition på kontemplativ grund. Stipendiet utgörs av en tvåveckors vistelse på Sigtunastiftelsen. Stipendiet utlyses årsvis och sista datum för ansökan under 2024 är den 31 oktober. Beviljat stipendium 2024 skall tas ut under år 2025. Ansökan med presentation och motivering skickas till: eckhart.sallskapet@gmail.com eller Stiftelsen Mäster Eckhartsällskapet, att: Lisbeth Gustafsson, Sankt Persgatan 19, 193 32 Sigtuna.

SIGTUNASTIFTELSENS FRISTADSSTIPENDIUM

Sigtunastiftelsen utlyser fyra fristadsstipendier som omfattar en veckas (6 nätter) fri vistelse med helpension. Stipendiet kan sökas av författare, journalister och konstnärer som ingår, eller har ingått i ICORNS fristadsprogram. (International Cities of Refuge Network.) Stipendiet är öppet för sökande boende i Sverige, Norge och Danmark. Ansökan till 2025 års Fristadsstipendium skickas utan särskild blankett senast 31 oktober till stipendium@sigtunastiftelsen.se. Ange ICORN i din ansökan.

STIPENDIUM I SEGLORA SMEDJAS ANDA

Medel går att söka för fri vistelse i 1–4 dygn främst i grupp, men även för enskilda, för planering eller skapande av verksamhet i Stiftelsen Seglora smedjas anda: Dess anda är dialogisk, kontextuell och demokratisk. Stiftelsens ändamål är att idka opinions- och folkbildning i skärningspunkten mellan det existentiella, kulturella och samhällsliga. Ansökan med idépresentation och motivering skickas till stipendium@sigtunastiftelsen.se. Ange "Seglora smedja" i din ansökan. Sista ansökningsdag 31 oktober 2024. (Gäller för vistelsestipendium under 2025.) För frågor mejla till: Ewa.LindqvistHotz@svenskakyrkan.se

Sigtunastiftelsen har Sveriges största privata bibliotek och arkiv, en unik K-märkt plats för litteratur, kultur och forskning. Vår kultur- och bibliotekschef Anders Claesson ger några boktips som på olika sätt knyter an till Sigtunastiftelsens verksamhet.

ÖPPETTIDER:

Se www.sigtunastiftelsen.se
bibliotek@sigtunastiftelsen.se
 08 592 589 06

SAMISKT KYRKLIV AV BIRGITTA SIMMA

2024 har Bokmässan i Göteborg som övergripande teman Sapmi och Rymden, en dynamisk temakombination i tiden. Sapmi är namnet

både på samernas nationslösa landområde och dess ursprungsfolk – det enda i Europa, som breder ut sig från ryska Kolahalvön i öster till Dalarna i söder och som uppmärksammas alltmer i Sverige genom filmer, utställningar och litteratur. Svenska kyrkan har skrivit en vetenskaplig vitbok (2016), genomför ett försoningsarbete gentemot samerna och har åtagit sig att främja samiskt kyrkoliv och öka kunskaperna om samisk historia och kultur. Boken *Samiskt kyrkoliv* är ett av många bidrag till att åtagandena kan uppfyllas. Den är skriven av Birgitta Simma, tidigare stiftsadjunkt för samiskt kyrkoliv, på uppdrag av Luleå stift. Boken ger en bred överblick över samiskt kyrkoliv, dess historiska och kulturella förutsättningar. Förhoppningen är att boken ska öka kunskapen om samisk historia och kultur, att stärka samiskt kyrkoliv och att värna och revitalisera de samiska språken. Boken är ett mycket lovvärt och värdefullt bidrag, som är genuint folkbildande med ett tillgängligt språk, berikande personliga bidrag och en smakfull layout med väl valda foton och illustrerande texter och poesi.

ÄRLIGT TALAT AV LISBETH GUSTAFSSON

Lisbeth Gustafsson, författare, journalist och hedersdoktor, har sedan 1980-talet på ett passionerat sätt spanat in i tidens viktiga frågor i gränslandet mellan

livsfrågor och teologi, kultur och samhälle. Genom en bred yrkeserfarenhet inom dessa områden, bland annat som journalist för SVT, programledare på Sigtunastiftelsen, kultursekreterare för Svenska kyrkan, förbundsrektor för Bilda och lärare för journalister, har hon fått en bred och djup blick för nutidens existentiella situation. Idag är hon bland annat ordförande för Stiftelsen Mäster Eckhartsällskapet och fördjupar sig i mystiska och existentiella frågor i vår tid. I Stockholms domkyrkoförsamlings vitala Katedralakademi ges en intressant skriftserie ut i essäform, där Ola Sigurdsson, Normunds Kamergrauzis och K G Hammar tidigare bidragit, och nu Lisbeth Gustafsson bidrar med en personlig essä under titeln *Ärligt talat: Dialog som livshållning*. Hon menar att dialog är vägen till kunskap i vår tid och att det sker i det mellanmänniska mötet. När vi lyssnar och knyter an till varandras erfarenheter inser vi att vi är subjekt som påverkar och påverkas av verkligheten omkring oss. Hon inspireras i sitt dialogtänkande bland annat av Sigtunastiftelsen och S:ta Katharinastiftelsen med deras dialogverksamhet och den judiska filosofen Martin Buber och hans Jag och Du-begrepp liksom Dag Hammarskjöld. Hon tar även upp hur dialogbegreppet kan missbrukas och bli "till dialog förklädd monolog", som kan bli en maktmanipulation utan möjlighet till respons. Inte minst beskriver Lisbeth Gustafsson sina egna och andras konkreta möten med dialogen som förnyelsekraft.

HÄRD AV IRMA SCHULTZ

Irma Schultz är musiker, skådespelare och jobbar med kultur i Katarina kyrka i Stockholm, och har nu kommit med sin första, kritikerrosade, roman *Härd*. Huvudpersonen

Isa befinner sig i en äktenskaplig kris. Hon bor med sina barn i ett hus och lever i en känsla av sorg och känslomässig förlamning. I denna uppgivenhet återupplever hon en fruktansvärt traumatisk händelse i barndomen, som ledde till en fascination för eld och mer och mer

slog över i ren besatthet. Med sin sakligt registrerande stil, som söker exakthet snarare stora åthävor, tecknar Irma Schultz ett porträtt av en ung kvinna i kris och hur hon försöker samla ihop sig själv trots en bitvis ojämn kamp mot överväldigande och smärtsamma minnesbilder. "Irma Schultz roman debut skildrar dramatiska skeenden utan effektsökeri och sätter saker och ting i ett sammanhang. Diskret och övertygande", tycker GP:s Mikaela Blomqvist: "Den kommersiella kulturen tenderar att överbetona den enskilda svära händelsen. Enligt en billig psykologisk modell ska 'traumat' numera förklara allt. Irma Schultz visar istället hur erfarenheterna hänger samman och hur det är hela detta sammanhang som formar oss. För den enskilde kan allt vara normalt. Hård övertygar genom sin diskreta stil."

"Jag sitter på den trampade jorden och lutar huvudet mot trädets långsamma puls. Träden överlever oss. Det finns en vila i det. Porten öppnas. Två flickor kommer in. De går förbi trädet och bort till den kala husväggen som bara har ett enda fönster högst upp. Snart hör jag de välbekanta studsarna. Jag kryper ut. En gul tennisboll kommer farande genom luften. Jag lyfter armen och fångar den i en perfekt lyra."
 Ur *Härd*.

DÄR PENDELN HAR SITT FÄSTE: OM DET EVIGA I MÄNNISKAN AV MIKAEL KURKIALA SAMT SKRIFTSERIEN TIDENS TECKEN

Mikael Kurkiala är docent i kulturantropologi

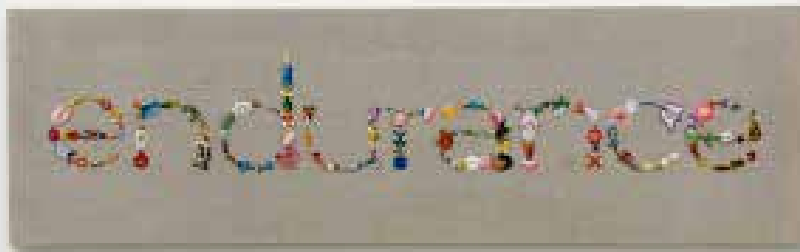
samt forskare och omvärldsbevakare vid Svenska kyrkans enhet för forskning och analys. *Där pendeln har sitt fäste* är en uppföljning av Mikael Kurkialas förra, mycket uppmärksammade bok – *När själen går i exil*. Texten tar vid där den förra slutade och pekar mot en plats, eller ett tillstånd, dit själen kan återvända. "Jag tänker mig att vår egen individuella förankring i denna punkt, skapelsens källa och mål, är det som kan omtalas som vår själ, genom vilken vi länkas till helheten och blir en del av den." I boken undersöker Mikael Kurkiala godhetens, ansvarets och hoppets källsprång och förutsättningar i en tid präglad av kortsiktighet och individualism. Han tecknar en bild av den tid som är vår och följer sedan tankebanor mot de aspekter som han ur ett existentiellt perspektiv finner särskilt angelägna. Utgångspunkten är att ►

vårt ansvar som människor är att finna oss till rätta i omständigheter vi inte själva har valt och att bidra till att omdana dem. För detta behöver vi en vision, en föreställning om vad vi och världen kan bli. Människans unika helighet är sammanlänkad med ansvar och moral, att svara på det anrop som är riktat till just henne och lägger grunden för den form av livsorientering och handlande som kan kallas hopp. Begreppet själ, som rör vårt livs existens, livsfrågorna och är ett svar på dödens mysterium, sägs ha slutat att användas som beskrivning av den moderna människan i spåren av upplysningens krav på rationella motiv och vetenskapliga bevis. Vår moderna kultur brukar beskrivas som själlös och avförtrollad. Mikael Kurkiala är en författare som gör ett seriöst och passionerat försök att skriva fram själen och det heliga igen. I detta arbete ingår även

Mikael Kurkialas redaktörskap för den vitala skriftserien *Tidens tecken – en skriftserie om samhällsreliga och existentiella teman i samtiden*, som kommit ut med två nya intressanta nummer. Den första (nr 8) heter *Fred – till varje pris?* och innehåller artiklar av K G Hammar, Jenny Ehnberg, Annika Spalde, Kjell-Åke Nordquist, Ulrica Fritzson och Ulrika Knutsson, och ger en bred bild av framför allt det kristna fredsbegreppet. Det andra numret (nr 9) är ett specialnummer med titeln *Du stumma nya värld*, där unga skribenter i Patrik Hagmans skribentskola: Ellen Tier, Emmy Stiernblad, Fanny Willman, August Hermansson, Lina Granbacka, Melker Millton och Hanna Soldal medverkar med unga perspektiv på vår tids paradox – att både försöka kontrollera livet och förmåga att finna det meningsfullt.

Kultur- och bibliotekschef
Anders Claesson.

Bærtås *Endurance* doneras till biblioteket

Författare och konstprofessor Magnus Bærtås har varit en flitig gäst på Sigtunastiftelsen under 20 års tid. Ofta i sällskap med författaren Fredrik Ekman. Som en uppskattning till Sigtunastiftelsen har han låtit donera *Endurance* – ett textverk i broderi som är en del i hans serie om temporalitet. Konstverket kommer utifrån konstnärens egen önskan att placeras i biblioteksgången.

ONSDAG 17 JANUARI 18.00 – 20.00
DIGITAL RESONANS – EXISTENTIELLA SAMTAL I DIGITALA RUM

Digitala mötesplatser erbjuder nya möjligheter för det existentiella samtalet. I en uppsjö av poddar utforskas numera de stora frågorna om liv, tro och mening, och via digitala plattformar kan vi få både terapi och delta i retreatverksamheter. Men när vi verkligen fram till varandra genom skärmar och öronsnäckor? Evenemanget arrangeras av Humanobservatorium i samverkan med Sigtunastiftelsen. Under kvällen sker en inspelning av podden *På spaning efter själen*. Kvällens värd: Matilda Tudor, medieforskare & lektor vid Uppsala universitet. Övriga medverkande: Amanda Lagerkvist, professor vid Institutionen för media och informatik Uppsala universitet, Kerstin Dillmar, kaplan Sigtunastiftelsen, Ulla-Karin Nyberg, psykiater och överläkare, Annafia Trollbäck, präst och poddare, Fredrik Livhem, psykolog och forsknings- och innehållsstrateg för www.29k.org

LÖRDAG 20 JANUARI 14.00
ARTIFICIELL INTELLIGENS – FARA ELLER FRÅLSNING?

Det senaste året har nyheterna om nya tillämpningar av AI avlöst varandra, tillsammans med varningar om riskerna som den nya teknologin för med sig. Potentialen är enorm – liksom riskerna. Vilka är de viktiga frågorna vi just nu behöver diskutera för att hantera denna utveckling? Hur kan vi se till att AI:n utvecklas så den blir mänskligheten till nytta och inte förvärrar de problem vi

redan har? Hur hanterar vi mytbildning och överdrivna förväntningar? Hur ser det samhälle ut som formas av allt intelligentare maskiner? Medverkande: Amanda Lagerkvist, professor vid Institutionen för media och informatik, Uppsala universitet samt skapare av Existentiella Mediastudier och Daniel Gillblad, chef på Chalmers AI-centrum och på AI Sweden. Samtalet leds av teologen och författaren Patrik Hagman, docent i politisk teologi vid Åbo Akademi.

ONSDAG 7 FEBRUARI KL 15.00 – 17.00
KULTURSAMTAL MED MUSIKERNA SARA PARKMAN OCH HAMPUS NORÉN

Sara Parkman är folkmusiker, kompositör, tredje generationens prästbarn, violinist, aktivist, dramatiker och en mångsysslare av rang. Tillsammans med Hampus Norén skriver hon musik som fått priser på Manifestgalan, Grammis och DN:s kulturpris. Med techno, pop och texter som berör andlighet, ilska, lust och klimattankar möter oss folkmusiken där vi står idag. Sara och Hampus arbetar tillsammans med att ifrågasätta och omfamna traditioner på ett ogenerat och genomtänkt sätt. I detta kultursamtal berättar de om sin väg som kulturarbetare, sin konstnärliga process och aktuella projekt.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

TISDAG 20 FEBRUARI & 15 MAJ
EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL

Biblioteket bjuder in till existentiell och kontemplativ läsning och samtal i liten grupp. Formen är fritt inspirerad av *shared reading*, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer. I mitten av samtalet tar vi paus och bjuder på smörgås och varm dryck. Alla är välkomna och texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående.

Tisdag 20 februari 18.00 – 19.30 Tema: Tillit
 Tisdag 15 maj 18.00 – 19.30 Tema: Frö

ONSDAG 6 MARS & 17 APRIL
MYSTIK SALONG

I den mystiska salongen möts vi, lyssnar på föredrag och uppläsningar, samtal, reflekterar och kontemplerar tillsammans i en vacker och lugn litterär miljö. I en tid av kriser, polarisering och accelererade hastigheter behövs offentliga rum för dialog, långsam

reflektion och inre lyssnande.

Vi möts klockan 18.00 i meditativ stillhet, med recitation av texter och ett fördjupande föredrag. 19.00 blir det paus med drycker och smörgås. Efter paus följer ett öppet samtal under ledning av *Lisbeth Gustafsson*, journalist, författare och ordförande i Mäster Eckhartsällskapet.

Onsdag 6 mars 18.00 – 20.00

Carl Stattin – Var Martin Luther mystiker?

Om den lutherska traditionens fördolda mystik med Carl Stattin, diakon i Svenska kyrkan och redaktör för podden *Den fördolda världen*.

Onsdag 17 april 18.00 – 20.00

Sara Parkman & Hampus Norén

– Till det som alltid funnits

Ett samtal om musik och mystik i ord och tom med musikerna och tonsättarna Sara Parkman och Hampus Norén.

I samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

LÖRDAG 16 MARS 14.00 – 16.00

ABRAHAMAS BARNAS DAG PÅ SIGTUNASTIFTELSEN 2024

Föreläsning av Ola Henricsson, universitetslektor i pedagogiskt arbete vid Göteborgs universitet. *Berättande sätter elevernas värld i rörelse - Om vikten av muntlig narrativ pedagogik*. Denna eftermiddag utdelas även Abrahams Barns Pris 2024. Abrahams Barns Dag på Sigtunastiftelsen tar vid efter The Global Village Lecture som under många år hölls på Ridarhuset.

ONSDAG 20 MARS 15.00

KULTURSAMTAL MED FÖRFATTAREN LINA WOLFF

Författaren Lina Wolff är en våra mest prisade författare det senaste decenniet och hennes bok *Djävulsgreppet* (2022), nominerades både till Augustpriset och vann Dagens Nyheters kulturpris. Hon debuterade 2009 med novellsamlingen *Många människor dör som du* och romanen *Bret Easton Ellis och de andra hundarna* (2012) fick bland annat Tidningen Vi:s litteraturpris. Hennes tredje

bok *De polyglotta älskarna* (2016) hyllades av en enig kritikerkår och belönades med Svenska Dagbladets litteraturpris och Augustpriset. Romanen *Köttets tid* (2019) blev även den lovordad och tilldelades bland annat Aftonbladets litteraturpris 2019. Lina Wolff är även verksam som översättare från spanska och hennes nyöversättning av Gabriel García Márquez klassiker *Hundra år av ensamhet* har uppmärksammats och hyllats brett.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

ONSDAG 24 APRIL 15.00 – 17.00

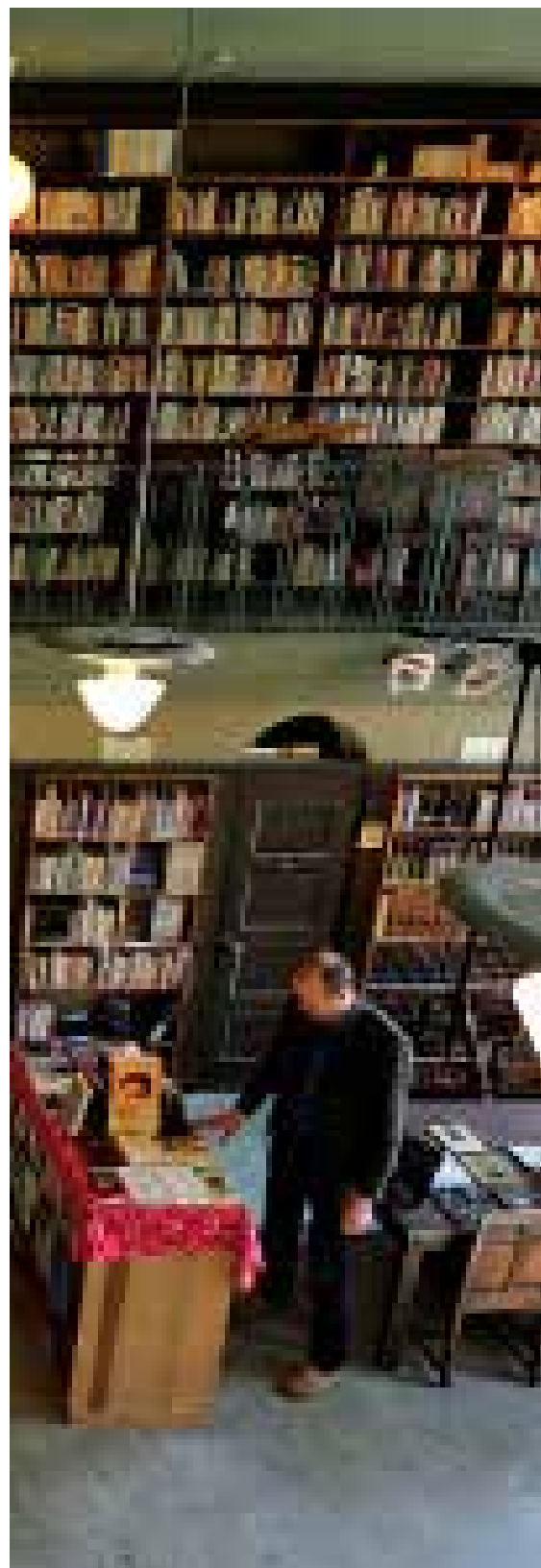
KULTURSAMTAL MED REGISSÖREN OCH SKÅDEPELAREN FRIDA RÖHL

Frida Röhl är regissör och skådespelare och sedan 2014 konstnärlig ledare för Folkteatern i Göteborg. Innan dess hade hon varit konstnärlig ledare och skådespelare på Teater Tribunalen. Under åren har hon också haft många frilansuppdrag på andra teatrar, både som regissör och skådespelare. På Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm har hon de senaste åren regisserat *Minnesstund* av Alejandro Leiva Wenger, *Dumma jävla mäs* - en bearbetning av Anton Tjechovs *Måsen* - av Aaron Posner och *Bang* med Anna Takanen i titelrollen. Frida Röhl är utbildad skådespelare vid Teaterhögskolan i Malmö, tog examen 1997. Innan scenskolan var hon med och startade en teater på Rosengård i Malmö, Drömmarnas Hus.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

ANMÄLAN OCH BILJETTER

till ovanstående evenemang presenteras på www.sigtunastiftelsen.se

Sigtuna är platsen för den längsta resan en människa kan göra

– resan till sig själv

TEXT | BENGT KRISTENSSON UGGLA
ILLUSTRATION | JOHN ÅKERLUND

När man kliver av SL-bussen nedanför Sigtunastiftelsen och blickar upp mot det väldiga byggnadskomplexet som tornar upp sig på höjden kan man nästan få en känsla av att ha hamnat i den italienska renässansen. De fantasifulla byggnaderna där högt ovanför Mälarens vatten väcker besökarens nyfikenhet och den som för första gången vandrar upp för backen in i den idylliska miljön kan nog få för sig att ha hamnat i ett isolerat bildningsreservat, där man sökt skydd bakom höga murar för att hålla en stökig omvärld på avstånd.

Men liksom vi idag vet att renässansepoken inte alls var någon idyll, utan en på många sätt mörk tid präglad av dramatiska omvälvningar, våldsamma krig och svårast tänkbara umbäranden, så växte också Sigtunastiftelsen fram i en turbulent tid, mitt under ett förödande världskrig i vars skyttegravar en hel generation förlorade alla sina illusioner – och därefter

följde en pandemi, den så kallade ”spanska sjukan”, som skulle komma att skörda ännu fler offer.

När vi nu idag, så där hundra år senare, själva gör liknande erfarenheter, fast i omvänd ordning, då vi efter vedermodorna och isoleringen under Covid 19 kastats in i vad som ser ut som en lång och förfärande krigsvintertid där hela vår livsform tycks vara hotad, kan det vara nyttigt att påminna om att det var just för att möta en avgrunds djup samhällskris som denna bildningsinstitution en gång kom till. När man i den situationen skrev in formuleringar som ”luthersk tro” och ”kyrklig bildning” i stiftelsens portalparagraf var det inte uttryck för ett defensivt försvar och ett försök att gömma sig bakom murarna, utan del av en offensiv och framåtsyftande ambition att placera bildningen och frågor om det mänskliga mitt i samhällskrisen i en tid av social oro då hela världen stod i brand.

På samma sätt som renässansens ”återfödelse” inte bara pekade nostalgiskt bakåt utan drevs av starka utopiska energier som skulle

visa sig bära långt in i framtiden, så syftade humanisten Manfred Björkquists "reformatoriska" fokus på bildning och kultur till att rusta människor så att de ansvarigt skulle kunna möta den djupgående politiska, ekonomiska, sociala och existentiella kris som genererats av den dramatiska samhällsomvandling man upplevde. På tröskeln till det demokratiska genombrottet och det begynnande välfärdssamhället behövdes nyskapande pedagogiska metoder i form av samtal och dialog för att öppna vägar till ett nytt samhällskontrakt. Sigtunastiftelsen blev en plats där lekmännen, kvinnorna och en ny tids socialitet fick rejält spelutrymme – och det var faktiskt i denna miljö som Saltsjöbadsandan växte fram.

Ropet efter bildning, som hörs också i vår tid, ljuder dock aldrig i ett lufttomt rum. Behovet av bildning är intimt förknippat med upplevelsen att något grundläggande mänskligt är hotat. Nästan alla stora utmaningar vi står inför idag kommer från globaliseringsprocessens baksidor. Det gäller allt från klimatkris och polarisering till den destabilisering av vår gemensamma kognitiva infrastruktur som hotar såväl demokrati som vetenskap. Genom att anlägga ett bildningsperspektiv på samtiden placerar man sig mitt i vår tids multipla samhällskris. Bildning handlar nämligen inte om att bevaka gränser och försvara statushierarkier, maktprivilegier eller att skydda ett kulturellt finrum laddat med prestige, utan om en *gränsöverskridande* förmåga som vi främst utvecklar genom att göra *gränspassager*.

När man passerar en gräns konfronteras man med det främmande – men man blir också själv främmandegjord. Denna erfarenhet kan vara både smärtsam och skrämmande, men utgör framför allt en möjlighet att lära sig något om meningsbildningens villkor och

de identitetsbildande processer som formar oss som människor. Genom erfarenheter från gränspassager bygger man en nyckelkompetens i en globaliserande värld. Bildning uppstår nämligen när vi låter det välbekanta bli främmande och då det främmande plötsligt framstår som välbekant, för att nu låna en formulering från en av den moderna psykologins portalgestalter, William James. Ur denna erfarenhet växer insikten om att liksom "jag är ett du" så är "du ett jag" och det förhållande att vi kan uppträda som "delbara" *divider* – i stället för "odelbara" *individer* – är en grundläggande förutsättning för att dialog och samtal alls ska kunna komma till stånd. Denna tanke har också formulerats lika skarpsinnigt som humoristiskt av en av stiftelsens många författarstipendiater, Kristina Lugn: "Vi måste skilja oss – från oss själva." Man kan i denna formulering höra ett avlägset eko från det lutherska imperativet om att "ställa oss utanför oss själva" – *nos poni extra nos*. Den så kallade "rättfärdiggörelseläran" handlar nämligen om att förlägga sitt berättigande som människa, sin "rättfärdighet", *utanför* sig själv.

Ett gränsöverskridande bildningsbegrepp kan också fungera som en spär mot att bildningen förvandlas till en statusmarkör eller uppfattas som ett kulturellt kapital som man kan disponera. Det gränsöverskridande perspektivet förhindrar även att bildningen ses som något ensidigt kulturellt – som står i motsats till natur, teknik, politik och ekonomi och således skrivs in på den ena sidan i striden mellan "de två kulturerna" (C.P. Snow).

Sigtunastiftelsen är en plats för bildningsresor. Men det *händer* något, och det händer något med oss, redan innan ankomst, när vi reser dit – och på vägen därifrån. Det väl tilltagna biblioteket erbjuder också resurser för att "resa" med kulturen, då ▶

FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Manfred Björkquist, bilden till höger, ville genom bildning och kultur rusta människor så att de ansvarigt skulle kunna möta samhällets politiska, sociala och existentiella kris.

FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

böckerna fungerar som ett slags kognitiva trampoliner som gör det möjligt att svinga sig ut i nya och helt annorlunda världar. Ett bibliotek är inte bara en stillastående boksamling, utan en inbjudan till ett kunskapsäventyr, vilket symboliskt markeras av läsplatserna. Det är nämligen först i *mötet* mellan människor och texter (och andra "bildande material") som menings- och identitetsbildningens mirakel sker.

Poeten Tomas Tranströmer har fångat bildningsprocessens dynamiska karaktär i en dikt där han talar om "sanningar" som kommer "inifrån" respektive "utifrån" och understrukt att det först är genom att dessa "möts" som man har chans att få syn på sig själv. Med sociologen Hartmut Rosa skulle vi kunna kalla denna erfarenhet för *resonans*. Att Sigtunastiftelsens kapell inte är något rum där man lämnar den stora världen utanför förstärks av att Rosa använder fenomenet bön, som vid första anblicken kan framstå som något inävt, som ett exempel på en relation av *resonans mellan oss själva och världen*, eftersom när den bedjande böjer sig inåt och blundar, då vänder sig denne enligt Rosa samtidigt utåt till något *utanför* henne själv – och i denna akt förbinds dessa två rörelser.

Bildning handlar om kunskap och människor – och den gamla tanken på bildningsresan understryker bildningens *dynamiska* karaktär, vilket förstärks av att vi i och genom gränspassagera liksom "tar ett kliv ut ur oss själva" så att nya perspektiv öppnar sig på världen och en själv. Bildningen påminner oss om att kunskap alltid har en mänsklig dimension – och genom bildningsresa möter vi den djupaste *aporin* (gätfullheten) med att vara människa: att vi måste "bli" dom vi "är". Och av samtalets nödvändighet lär vi oss att den närmaste vägen till oss själva faktiskt är en omväg som går via mötet med den andre. Sigtuna är därför platsen för den längsta resan en människa kan göra: resan till sig själv.

Man ska inte underskatta den betydelse arkitekturen på Sigtunastiftelsen har för att möjliggöra bildningserfarenheter. Den som vandrat genom den långa slingrande gången som går från biblioteket upp till huvudbyggnaden och som genom en löndörr plötsligt stigit ut i sällskapsrummet utanför kapellet, eller som tagit fel korridor utanför matsalen och plötsligt hamnat i en utomhusloggia när man i själva verket var på väg till ett konferensrum, vet att hela det byggnadskomplexet med sina slingrande korridorer inbjuder till äventyr. Här finns verkligen risken att bli desorienterad – men också möjligheten att i nästa steg göra en nyorientering. Mot bakgrund av att inte bara gäster går vilse i lokalerna, även direktorn gör så emellanåt, lockas man att återvända till Tranströmer och travestera en av hans diktstrofer: *Det finns på Sigtunastiftelsen en oväntad bildningsmöjlighet som bara kan hittas av den som gått vilse i någon av de vindlande korridorerna...*

Manfred Björkquist var i grunden pedagog och när han byggde upp en "kyrklig folkhögskola" och en stiftelse för "kyrklig bildning" så skedde det med stark inspiration från den danske bildningsfilosofen och psalmdiktaren N F S Grundtvig, som ett sekel tidigare fick en alldeles central roll i ett kritiskt läge då Danmark kämpade för sin överlevnad som land och tvingades återuppfinna sig själv på nytt. Grundtvig såg i sin tids djupa samhällskris, som förorsakats av svåra territoriella förluster, ett våldsamt inbördeskrig, stora ekonomiska utmaningar och en djup nationell identitetskris, en pedagogisk utmaning av folkbildande karaktär. I en tid då kunglig suveränitet ersattes av folksuveränitet och då bönder och herremän genom den nya Grundlagen tillerkändes samma rättigheter och skyldigheter, handlade det om att med bildningens hjälp förvandla ett ståndssamhälle av *undersåtar* till en nationalstat av *medborgare*.

För att i denna situation kunna knyta samman den lärda bildningen med den folkliga bildningen krävdes enligt Grundtvig en för hans samtid ytterst radikal tanke: att man kunde bli bildad på det språk som folket talade, och inte endast med hjälp av grekiska och latin. Grundtvig gjorde en dygd av en nödvändighet när han lyfte fram modersmålets betydelse i en situation då Danmark krympt och blivit enspråkigt efter förlusten av de tyskspråkiga provinserna. Denna uppgradering av folkspråket var en förutsättning för att bildningen inte bara skulle inbegripa en elit. Men Grundtvig drevs också av övertygelsen att bildningsprocesser inte bara handlar om böcker utan kräver ett "levande ord" när han utvecklade sin vision

om ett nytt nordiskt universitet (som skulle ersätta det gamla latinuniversitetet) och en folkhögskola, som var hans alldeles egna uppfinning.

Idéerna till folkhögskolan växte fram hos Grundtvig under hans egna bildningsresor. Grundtvig gjorde under åren 1829-1843

fyra livsavgörande resor till England. Dessa besök fungerade som ett slags ”resor till framtiden” där han på ett högst påtagligt sätt mötte det framväxande industri- och klassamhället. Han inspirerades av den moderna liberalismen inom såväl politiken (parlamentarismen) och kyrkan (religionsfriheten) som inom undervisning och skolväsende. I England kunde Grundtvig – som betraktade franska revolutionen som viktigare än reformationen – på nära håll studera *frihetens problematik* i hela dess komplexitet och fördjupa sig de utmaningar som en modern människa av autonomi och ”självlagstiftning” konfronteras med när bildning ska implementeras i en konkret samhällelig verklighet. Pedagogikhistorikern Ove Korsgaard har understrukit hur *modern* Grundtvig var och beskrivit honom som en europeisk intellektuell av samma format som Rousseau, Kant, Herder, Fichte, Stuart Mill, Burke, Hegel och Tocqueville.

Men det som gjorde störst intryck på Grundtvig var det otvungna sociala livet och de livliga samtalen kring måltiderna när han vistades vid Trinity College i Cambridge. Erfarenheten av det informella utbytet mellan blandade gästerna, ett ”fellowship” där det i samtalen kring de långa matborden fanns utrymme för hela människolivet, blev formande för honom. Det var här idén om folkhögskolan föddes och insikten om att för att människor ska kunna utvecklas – bildas – krävs ”en skola för livet” där man delar liv med varandra och åtminstone en gång om dagen är ”rena *materialister*” – genom att man träffas för att äta tillsammans.

Hos Grundtvig finns embryot till Sigtunastiftelsen och det framåtsyftande bildningsprogram som Björkquist så framgångsrikt skulle komma att realisera i byggnaderna på höjden ovanför Sigtunafjärden. En sådan bildningsborg har en än större uppgift att fylla i en tid som vår, då ”den nya formalismen” utarmar våra utbildningsinstitutioner. Mot bakgrund av Grundtvigs livsavgörande erfarenheter vid Trinity College kan man också förstå varför hotell

och restaurang på Sigtunastiftelsen inte fungerar som några rent praktiska arrangemang ”vid sidan av” kärnverksamheten, utan är helt oundgängliga och integrerade delar av själva bildningskulturen. Det är i de många informella samtalen kring matbordet och i de utspridda sittgrupperna – i ”mellanrummen” – som bildningens under kan ske!

Det är ingen tillfällighet att bildningens stora tänkare i Norden, N S F Grundtvig, i likhet med Manfred Björkquist, var en ”kyrkans man”. Bildningen har nämligen sitt ursprung i en lång teologisk historia, som börjar redan i talet om människan som skapad till ”Guds avbild” via bekännelsen till Gud som ”blir människa” i Kristus till mystikens tankar om hur Kristus ”bildas” i den ordlösa erfarenheten.

Under 1700-talet och framåt flyttar bildningsbegreppet ut i samhället och förlorar mycket av sin kristna språksättning. Men om någon skulle uppfatta den teologiska bakgrunden till bildningsbegreppet som en begränsning av intresset för mänsklig utveckling, så vittnar det nog mest om teologisk okunskap. Grundtvig bars av övertygelsen att *alla* människor, oavsett tro, är skapade av Gud. Helt i linje med hans ofta citerade ord ”människa först, och kristen sen” ansåg han att alla – oavsett om man var ”kristen eller hedning, turk eller jude” – kunde samarbeta i utforskandet av det gemensamt mänskliga. För Grundtvig var tron överhuvudtaget inte något som skilde honom från andra, utan snarare något som *förenade* honom med allt levande och som *förstärkte* hans *sambörighet* med *alla* människor. I resonansen på Sigtunastiftelsen kan därför teologi och bildning mötas i det gemensamma samtalet om hur vi blir mänskliga – *människoblivande*. ●

FOTO: SATU KARMAVALU

BENGT KRISTENSSON UGGLÅ

är filosof och teolog. Han bor i Stockholm och är sedan 2005 Amos Anderson-professor i filosofi, kultur och företagsledning vid Finlands svenska universitet Åbo Akademi. Han har tidigare behandlat

bildningsproblematiken bland annat i boken *Gränspassager: Bildning i tolkningens tid* och utkommer i vår med böcker som *Science as a Quest for Truth: The Interpretation Lab* (tidigare utgiven på svenska som *En strävan efter sanning: vetenskapens teori och praktik*) och *Bodies Inhabiting the World: Scandinavian Creation Theology and the Question of Home* (tillsammans med Derek R Nelson och Niels Henrik Gregersen). Senare under året medverkar han också som kursledare för Sigtunastiftelsens och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisationers utbildning Teologisk bildning för förtroendevalda i Svenska kyrkan.

KALENDARIUM

JANUARI 2024

DIGITAL RESONANS – EXISTENTIELLA SAMTAL I DIGITALA RUM

ONSDAG 17 JANUARI 18.00 – 20.00

Vad finns att vinna och vad går förlorat när det intima samtalet alltmer sker på distans? Vård för denna samtalskväll i biblioteket är medieforskaren Matilda Tudor. Övriga medverkande: Amanda Lagerkvist, professor vid Institutionen för media och informatik Uppsala universitet, Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen, Ullakarin Nyberg, psykiater och överläkare, Annafia Trollbäck och Fredrik Livheim, psykolog och forsknings- och innehållsstrateg. Podden *På spaning efter själen* spelas in under kvällen. Arrangeras i samverkan med *Humanobservatorium*

ARTIFICIELL INTELLIGENS – FARA ELLER FRÅLSNING?

LÖRDAG 20 JANUARI 14.00

Det senaste året har nyheterna om nya tillämpningar av AI avlöst varandra. Potentialen är enorm – liksom riskerna. Vilka är de viktiga frågorna vi just nu behöver diskutera? Medverkande: Amanda Lagerkvist, professor vid Institutionen för media och informatik Uppsala universitet, Daniel Gillblad, chef på Chalmers AI-centrum och på AI Sweden. Samtalet leds av Patrik Hagman, docent i politisk teologi vid Åbo Akademi.

FILM OCH SAMTAL I GRÖNA LADAN – HAMMARSKJÖLD

ONSDAG 24 JANUARI 19.00

Hammar skjöld är den danske regissören Per Flys nya storfilm. En tät politisk thriller, men också ett porträtt av människan Dag och hans svåra roll som FN:s generalsekreterare. Filmen med Mikael Persbrandt i huvudrollen hade premiär i december 2023. Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein och Caroline Hammar skjöld, brorsbarn till Dag Hammar skjöld ger en introduktion till filmen.

I samverkan med biograf Gröna Ladan

RETREAT – KÄLLAN

19 – 21 JANUARI

Ignatianskt inspirerad tyst retreat. Retreatledare: Ann-Christine Janson, präst, Anne Magnusson, socionom och leg psykoterapeut samt Eva Holst, socionom och uttryckande konstterapeut.

FÖRFATTARMÖTE

JOANNA RUBIN DRANGER

FREDAG 26 JANUARI 18.00

Möt författaren, serieskaparen och barnbokskonstnären Joanna Rubin Dranger i ett samtal om hennes dokumentärroman *Ihågkom oss till liv*, en berättelse om hennes mosters livshistoria som präglades av andra världskrigets judeförföljelser. I anslutning till författarmötet visar Sigtuna Museum *Mottagandet*, en utställning om när Sigtuna tog emot 600 överlevande från Förintelsens koncentrationsläger sommaren 1945. Utställningen visas 26 januari 16.00 och 27 januari 14.00.

I samverkan med Sigtuna Museum & Art

ABRAHAMAS BARNS SKRIVARKURS

MED CHARLOTTE FRYCKLUND

FREDAG 26 JANUARI – LÖRDAG 27 JANUARI

Abrahamas Barns skrivarkurs med författaren och prästen Charlotte Frycklund. Målgrupp: Pedagoger som vill utveckla sitt kreativa skrivande.

YOGAWEEKEND

LÖRDAG 27 – SÖNDAG 28 JANUARI

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Barbora Furuskog, legitimerad yogalärare, guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

MEDITATIONSKVÄLL

– ÖPPET HUS I KRYPTAN

TISDAG 30 JANUARI 18.30 – 20.00

Välkommen till Kryptan för en kväll med "prova-på" meditation. Efter en kortare introduktion sitter vi i 20 minuters tyst meditation. Kvällen avslutas med frågestund, te och frukt.

FEBRUARI 2024

KELTISK SKAPELSEANDAKT – S:T BRIGID OCH SAMERNA

MÅNDAG 5 FEBRUARI 19:00

Vi firar ljuset och vårens ankomst med en andakt inspirerad av den kristkeltiska och samiska traditionen. Medverkande: Kajsa Franke, dansare och församlingspedagog, Elin Tellius, sångerska, jojkare och artist, Kerstin Dillmar kaplan, Helen Kavanagh Berglund, Carola Sundqvist, pilgrimsvolontär och Anders Claesson, kultur- och bibliotekschef.

KULTURSAMTAL

SARA PARKMAN & HAMPUS NORÉN

ONSDAG 7 FEBRUARI 15.00

Sara Parkman och Hampus Norén har mött publiken med folkmusik, techno, pop och texter som berör andlighet, ilska, lust och klimattankar. De berättar om sin väg som kulturarbetare, sin konstnärliga process och aktuella projekt.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

MALIN ISAKSSON – BOKEN OM U

ONSDAG 14 FEBRUARI 18.00

I den nya serien "Sigtunaförfattare" möter vi litteratur av och om författare med stark anknytning till Sigtuna. I *Boken om U* har barnbarnet Malin Isaksson sökt efter arvet från sin farmor Ulla Isaksson, som ofta vistades på Sigtunastiftelsen under tidsperioden 1950 – 1970. Hon ställer frågan hur en skrivprocess, hur livet och skrivandet hänger samman och hur våra livberättelser formas och omformas över tid.

STILLHET

16 – 18 FEBRUARI

Tyst retreat för återhämtning och reflektion. Möjlighet till skapande i enkel form. Retreatledare: Kerstin Dillmar och Tina Calén.

KALENDARIIUM

EXISTENTIELLT LITTERATURSAMTAL – TILLIT

TISDAG 20 FEBRUARI 18.00

Existentiell och kontemplativ läsning och samtal i Sigtunastiftelsens bibliotek. Texter delas ut på plats utifrån kvällens tema. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående.

FILM OCH SAMTAL I BIOGRAF GRÖNA LADAN – NATUR OCH KLIMAT I ALASKA ONSDAG 21 FEBRUARI 19.00

Filmaren och musikern Kent Pettersson visar sin dokumentär *Natur & Klimat i Alaska*. Filmen fångar Alaskas storslagna natur och djurliv och den klimatförändring som pågår. Kent Peterson inleder filmen och leder det efterföljande samtalet.
I samverkan med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden och biograf Gröna ladan

MARS 2024

KONSERT CHAPTER 2 FREDAG 1 MARS 20.00

Johan Norberg och trombonisten och sångaren Nils Landgren är två av Sveriges mest eftersökta musiker. I duon Chapter 2 rör de sig fritt mellan jazz, soul och pop med fingertoppskänsla och gränslös kärlek till musiken. Konserten är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg med temat *Mannen*.

FÖRFATTARMÖTE – JOACHIM BERNER OCH JOHAN NORBERG LÖRDAG 2 MARS 11.00

Joachim Berner och Johan Norberg kommer från helt olika håll i livet. Johan Norberg har en bakgrund som musiker, kompositör, producent. Joachim Berner kommer från tidningsvärlden. Med en gemensam strävan att förstå sin tid och sin ålder har de skrivit boken *Alla dessa dagar som kom och gick*, en skildring av den tredje åldern. Tiden mellan 55 och 70 år, då man inte är ung men inte heller gammal. Du möter dem i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein under Sigtunastiftelsens kulturhelg med temat *Mannen*.

NÄSTAN DÄR – KONSTNÄRSSAMTAL MARIA FRIBERG

LÖRDAG 2 MARS 14.00 – 14.45

Maria Friberg är en av våra mest hyllade konstnärer. Hon arbetar främst med fotografi och video och har i sitt konstnärskap utforskat makt, maskulinitet och människans relation till naturen. Maria Friberg är aktuell med utställningen *Nästan där* på Thielska galleriet. Denna eftermiddag visar hon fotografier från utställningen och delar sina tankar om vad hon vill förmedla. Konstnärssamtalet är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg med temat *Mannen*.

VAD ÄR DET MED MANNEN? SAMTAL MED MARIA FRIBERG & GUNNAR ARDELIUS LÖRDAG 2 MARS 15.00

Författaren Gunnar Ardelius är aktuell med boken *Ingenmansland: Om män relationer och den stora tomheten*. Han har debatterat manlighetens utmaningar och konstaterat att tiden är inne för mannens intima bekännelser i den svenska litteraturen. Du möter honom i ett samtal med konstnären Maria Friberg, aktuell med utställningen *Nästan där*. Samtalet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein och är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg med temat *Mannen*.

MYSTIK SALONG ONSDAG 6 MARS 18.00 – 20.00

Föredrag, uppläsningar, samtal och reflektion i Sigtunastiftelsens bibliotek. Kvällens gäst är Carl Stattin som föreläser om den lutherska traditionens dolda mystik. Lisbeth Gustafsson leder det efterföljande samtalet.
I samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

ARTS & CRAFTS OCH DEN HÅLLBARA TRÄDGÅRDEN

TISDAG 12 MARS 19.00

Författaren, fotografen och kulturvetaren Elisabeth Svalin Gunnarsson berättar om trädgårdens roll inom Arts & Crafts-rörelsen. Hon skriver ofta om trädgård, arkitektur och trädgård och hennes senaste bok är *I min trädgård vill jag vara Karin*. I samband med programmet öppnas vårens Fröbibliotek.
I samverkan med Sigtuna Trädgårdsförening

FÖRFATTARMÖTE MARIE LOK BJÖRK ONSDAG 13 MARS 13.00 – 14.00

Marie Lok Björk är journalist och författare, aktuell med den uppmärksammade romanen *Jag vill riva upp himmel och jord*, en känsloladdad biografisk roman om Elise Ottesen Jensen, mer känd som Ottar. Inspirerad av hennes öde har hon skrivit en roman kampen om kvinnlig sexuell frihet.
I samverkan med Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket

RETREAT – INUTI 15 – 17 MARS

Tyst retreat för vila och återhämtning. Möjlighet till gestaltning och bearbetning genom enskilt skrivande. Retreatledare: Kerstin Dillmar och Lars Björklund

KONSERT ANDY & MANDY FREDAG 15 MARS 20.00

Amanda Ginsburg och Andy Fites möttes som elev och lärare. Nu är de jämlika och fortsätter att musicera tillsammans – en ung svensk stjärna och en jazzveteran från New York. Deras senaste album *Everybody loves you*, släpptes våren 2023. Konserten är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

FÖRFATTARMÖTE INGRID CARLBERG LÖRDAG 16 MARS 11.00

Ingrid Carlberg är författare och journalist och sedan 2020 ledamot av Svenska Akademien. I hennes senaste bok *Marionetterna: En berättelse om världen som politisk teater* (2023) följer hon spåren tillbaka till mellankrigstidens Berlin och Paris och den fascinerande berättelsen om pr-geniet Willi Münzenberg. Samtalet är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

KALENDARIUM

KONSTUTSTÄLLNING

SANNE FROSTENSSON – EN KORT TID

16 MARS – 19 APRIL

Oljemålningar som rör sig mellan det nonfigurativa och figurativa. Hjärtat i utställningen är det skeende som den kristna påsken handlar om – döende och liv. Vernissage 16 mars 14 – 16. Konstnärssamtal 14:30. Vernissagen är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

ABRAHAMAS BARNAS DAG

LÖRDAG 16 MARS 14.00 – 16.00

Föreläsning av Ola Henricsson, universitetslektor i pedagogik vid Göteborgs universitet. Utdelning av Abrahams Barns pris 2024.

KULTURSAMTAL LINA WOLFF

ONSDAG 20 MARS 15.00 – 17.00

Lina Wolff är en av våra mest prisade författare. Hennes senaste bok *Djävulsgreppet* (2022) nominerades till Augustpriset och vann Dagens Nyheters kulturpris. Hon är även verksam som översättare och har prisats för sin översättning av Gabriel García Márquez klassiker *Hundra år av ensamhet*.
I samverkan med Sigtuna Folkhögskola

YOGAWEEKEND

LÖRDAG 23 – SÖNDAG 24 MARS

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Barbora Furuskog, legitimerad yogalärare, guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

PÅSKORATORIET GUD HAR INGA ANDRA HÄNDER ÄN VÅRA

SKÄRTORS DAG 28 MARS 19.00

Nykomponerad musik av Emanuel Olsson med manus av Sandra Signarsdotter och Johannes Svanerud. Oratoriet framförs av fyra musiker, fyra sångare och två skådespelare, ett verk där påskens budskap sätter ljuset på vår tids mest utsatta.

PÅSKKONSERT CHRISTINA LARSSON

MALMBERG & NORA ROLL

LÖRDAG 30 MARS 16.00

Christina Larsson Malmberg, sopran och Nora Roll, Viola da gamba bjuder på ett varierat påskprogram med musik av Hildegard av Bingen och instrumentala danser av Preatorius.

APRIL 2024

KONTEMPLATIV EFTERMIDDAG

– ATT ÅSKÅDA

SÖNDAG 7 APRIL 14.00 – 19.30

En halvdagsretreat i gränslandet mellan konst och kontemplation. Under en eftermiddag utforskas seendet som praktik. Både det yttre och det inre. Retreaten leds av Sanne Frostensson, konstnär och retreatledare och Vilma Luostarinen, Sigtunastiftelsen.

FILM & SAMTAL I GRÖNA LADAN

– *BREAKING SOCIAL*

ONSDAG 10 APRIL 19.00

Breaking Social är en dokumentär av regissören och journalisten Fredrik Gertten. I filmen utforskar han möjligheterna att övervinna orättvisor och korruption och tända det hopp som bor inom var och en av oss. Filmen introduceras med ett samtal mellan Fredrik Gertten och Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

MÄNSKLIG BLOMSTRING

– BEGRÄNSNINGAR OCH MÖJLIGHETER

LÖRDAG 13 APRIL 15.30 – 17.00

Mänsklig blomstring är ett begrepp som beskriver det mest fulländade goda tillståndet för en människa. Men vad betyder det i en tid präglad av klimatpåverkan, krig och konflikt? Panelsamtal med Andreas Nordlander, docent i religionsvetenskap och teologi Göteborgs universitet, Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen med flera.

I samverkan med Kristen i Akademien

SAKRAL KONSERT I KAPELLET –

HOMMAGE

LÖRDAG 13 APRIL KL 20.00

Konserten är en hommage till kyrkomusikern Leif Johansson, som dog för ett år sedan, med hans musik, psalmer och psalmintroduktioner samt arrangemang av bland annat koraler av Bach och Bäck. Stråkmusiker från Hovkapellet och musiker från nätverket Compunctio framför en specialkomponerad sakral konsert med musik och arrangemang av Leif Johansson.
I samverkan med Kristen i akademien

MYSTIK SALONG

ONSDAG 17 APRIL 18.00 – 20.00

Föredrag, uppläsningar och samtal i Sigtunastiftelsens bibliotek. Musikerna Sara Parkman och Hampus Norén ger ett föredrag om musik och mystik i ord och ton. Journalisten Lisbeth Gustafsson håller i det efterföljande samtalet.
I samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

KULTURSAMTAL MED REGISSÖREN

OCH SKÅDEPELAREN FRIDA RÖHL

ONSDAG 24 APRIL 15.00 – 17.00

Kultursamtal med regissören och skådespelaren Frida Röhl, konstnärlig ledare för Folkteatern i Göteborg sedan 2014. Frida Röhl har även varit verksam som frilans, bland annat i uppsättningarna av *Dumma jävla mås* och *Bang* på Stadsteatern i Stockholm.

I samverkan med Sigtuna Folkhögskola

RETREAT PAUS

26 – 28 APRIL

Tyst retreat för vila meditation och återhämtning. Retreatledare: Lars Björklund och Brita Bolin.

KONSERT MED LISA NILSSON

FREDAG 26 APRIL 20.00

Sångerskan Lisa Nilsson och gitarristen Mattias Torell bjuder på en blandning av hits genom tiderna, personliga favoriter ur den svenska eller brasilianska visskatten och en och annan smäktande evergreen, varvat med Lisas berömda mellansnack och monologer. Duon har spelat in skivor och turnerat ihop i

KALENDARIIUM

ett otal sammanhang sedan 1992. Konserten är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

FÖRFATTARMÖTE DANIEL BOYACIOGLU LÖRDAG 27 APRIL 11.00

Daniel Boyacioglu är multiartist, poet, estradör, skådespelare och dramatiker. 2023 kom han ut med sin nya diktsamling *Daniels bok*. Möt honom i ett författarsamtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein. Författarmötet är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

UTSTÄLLNING ERIK JEOR – EN MODER VAKEN 27 APRIL – 31 MAJ

Erik Jeor är konstnär och musiker verksam i Stockholm. I *En moder vaken* utforskar hur motiv ur den sakrala bildkonsten kan inspirera samtida måleri. Vernissage 27 april kl 14 – 16. Konstnärssamtal 14.30. Vernissagen är en del av Sigtunastiftelsens kulturhelg.

MAJ 2024

BERÄTTELSE OCH BERÄTTANDE: IDENTIFIKATION SKAPAR EMPATI

FREDAG 3 MAJ – LÖRDAG 4 MAJ

Kurs i muntligt berättande och berättarteknik. Målgrupp: Bibliotekarier och pedagoger från olika yrkesområden.

YOGA WEEKEND

LÖRDAG 4 MAJ – SÖNDAG 5 MAJ

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Barbora Furuskog, legitimerad yogalärare, guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

FÖRFATTARSAMTAL MARGIT SILBERSTEIN LÖRDAG 4 MAJ 16.00

Margit Silberstein är journalist och författare. I sin nya nya bok *Hand i hand med barnen till Treblinka*, skriver hon om Janusz Korczak, en polsk judisk läkare, författare och pedagog, vars tankar ligger till grund för

FN:s barnkonvention. Hans gärning var ett ljus i det svartaste mörker, när miljontals människor utplånades från jordens yta. Margit Silberstein har arbetat som journalist och politisk kommentator, bland annat på Sveriges Radio och på Sveriges Television. Du möter henne i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

EXISTENTIELLT LITTERATURSAMTAL – FRÖ

TISDAG 14 MAJ 18.00

Existentiell kontemplativ läsning i Sigtunastiftelsens bibliotek. Temat för kvällen är Frö. Inga förberedelser krävs. Texter delas ut på plats och varje tillfälle är fristående.

RETREAT – ÖPPNING

17 – 19 MAJ

Tyst retreat med vila meditation och kreativitet. Möjlighet till kreativt skapande i enkel form. Retreatledare: Lars Björklund och Tina Calén.

SKRIVARKURS – ATT SKRIVA SIN SJÄL

24 – 26 MAJ

Skrivarkurs i retreatmiljö med handledning av författaren Maria Küchen, författare och Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen.

GRILLKVÄLLAR I ROSENGÅRDEN

24 & 31 MAJ

Kött, fisk och grönsaker serveras direkt från grillen i vår stämmingsfulla Rosengård.

JUNI 2024

YOGA WEEKEND

1 – 2 JUNI

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Barbora Furuskog, legitimerad yogalärare, guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

GRILLKVÄLLAR I ROSENGÅRDEN

7, 8, 14 JUNI

Kött, fisk och grönsaker serveras direkt från grillen i vår stämmingsfulla Rosengård.

UTSTÄLLNING

– BILDEN AV HAMMARSKJÖLD

15 JUNI – 15 SEPTEMBER

Utställningen visar Dag Hammarskjölds egna fotografier; naturskildringar, porträtt och ögonblicksbilder. Snarare än att ringa in en aspekt av Hammarskjölds liv söker utställningen svar på frågan: vem var människan Dag Hammarskjöld? Vernissage 15 juni 14.00 – 16.00. Samtal 15.00 med brorsdotterdottern Caroline Hammarskjöld

NORDISK KULTURFESTIVAL

14 JUNI – 15 JUNI

Kulturens och konstens frihet är på olika sätt hotad i vår tid. Det får konsekvenser också för kyrkan som kulturscen. Norske Kirkeakademier och Sigtunastiftelsen gör en nordisk kulturkonferens där vi samtalat och delar erfarenheter om kulturens roll i kyrkan och kyrkans roll för kulturen. Medverkar gör bland annat Erik Hillestad från Kirkelig kulturverkstad, Amanda Lind, tidigare kulturminister, musikerna Sara Parkman och Tord Gustavsen och Petra Carlsson Redell, professor i systematisk teologi.

BOKA EVENEMANG

Sigtunastiftelsens evenemang bokas via kalendariet på www.sigtunastiftelsen.se om inget annat anges.

KONTAKTA OSS

Om du har frågor kring våra evenemang eller vill komma i kontakt med vår programbokning vänligen kontakta program@sigtunastiftelsen.se eller 08 592 589 85

För frågor eller bokning av hotell & konferens vänligen kontakta info@sigtunastiftelsen.se eller 08 592 589 00

**MER INFORMATION OM
VÅRENS PROGRAM HITTAR
DU I KALENDARIET PÅ
VÅR HEMSIDA!**

SIGTUNASTIFTELSEN

Hotell och konferens i historisk miljö

KONFERENS

20 KONFERENSLOKALER
MAX BIOSITNING 180

HOTELL

62 GÄSTRUM
96 BÄDDAR

www.sigstunastiftelsen.se

